

Maandschrift voor Bijenteelt



58e JAARGANG
No. 3

MAART
1956

VERSCIJNT
MAANDELIJKS

Wij hebben nog een beperkte voorraad van

De „Bijenteelt-beeldroman”

De Aalster Bedrijfsmethode

Schrijver : **H. van Gool**, oud-leraar in algemene dienst bij
het Rijksbijenteeltconsulentschap, Tilburg.

Imker : **J. van Aarst**, leraar in algemene dienst bij het
Rijksbijenteeltconsulentschap Wageningen en

Fotograaf : **R. P. Groenveld**, secretaris der Vereniging tot
Bevordering der Bijenteelt in Nederland en
redacteur van het Maandschrift voor Bijenteelt
te Wageningen.

Deze met 96 foto's geïllustreerde handleiding voor de Aalster methode mag
op geen bijenstal ontbreken.

Bestelt nog heden. De oplage is beperkt ! - Prijs slechts f 1,50

Tel. 2863

Giro 823276

GOEDE  DINGEN
BIJENHUIS WAGENINGEN



ERVARINGEN MET HONING ALS VOEDING VOOR ATLETEN

Percival, Lloyd. Experience with honey in athletic nutrition. American Bee Journal 95 (1955), 10 (-10) 390—391.

De schrijver, die verbonden is aan het „Sports College” in Canada, onderzocht honing op zijn waarde als ideaal voedsel vóór de actie, als herstellmiddel ná een zware prestatie en als middel om langdurige inspanning mogelijk te maken. Honing werd vergeleken met glucose, stroop, bruine en witte suiker. Het hoogst bereikbare cijfer was 10. Honing werd gewaardeerd als 9, glucose als $7\frac{1}{2}$ en de rest nog lager.

Het algemene resultaat van 4 jaar ervaring met honing is, dat deze een ideale voeding is, zowel als energiegelijk als middel tot herstel van vermoeidheid bij atleten en voor allen, die de gehele dag veel energie moeten produceren.

BOEKBESPREKING

I. Khalifman, Bees z.j. 366 pp. afbn. Uitg. Foreign languages publishing house, Moscow.

Dit is een, door de auteur herziene, Engelse vertaling van een Russisch boek, dat in 1951 de Stalin-prijs won. Het is een uitvoerig werk over anatomie en fysiologie van de bij, waarin in hoofdzaak gegevens uit de westerse literatuur weergegeven worden. Enkele Russische onderzoekers worden met naam geciteerd, maar men moet een goede kenner van de bijenliteratuur zijn om te weten, waar het citaat van de Russische onderzoeker ophoudt en dat van een ander begint.

Weliswaar worden ook enkele westerse auteurs met name genoemd n.l. Butler, von Frisch, Lindauer, Maurizio, en Rösch, maar vele andere, waaraan iets werd ontleend, niet. Het gehele boek is doorspekt met aanmerkingen op de kapitalistische of bourgeois maatschappij en in ieder hoofdstuk wordt de materialistische levensopvatting (lees communistische) enkele malen geprezen. B.v. „Heel deze wetenschappelijke uitrusting kan op zichzelf niet vrijwaren tegen denkfouten, die wetenschapsmensen in de kapitalistische beschaving maakten. Hun denkwijze is nog beperkt door klasse en sociale vooroordelen. Zoals Stalin zei: „Zoals iemands leefwijze is, zo is ook zijn denkwijze”. Dat dit laatste ook slaat op de „materialisten”, bewijst dit boek overduidelijk.

Op bijenteeltgebied brengt dit boek niet veel nieuws. De ontwikkeling van ei tot volwassen bij werd nauwkeurig nagegaan en het bleek, dat de duur daarvan uiteenloopt van 19—25 dagen met de top op de 20e en 21e dag.

Een koningin, geboren in een volk met weinig moerdoppen, dus door veel bijen gevoed tijdens het larvestadium, legt tweemaal zoveel eieren als een, die door minder bijen gevoed wordt. Dit is volgens de auteur geen absoluut voedselgebrek, daar er toch altijd voedsel in de dop overblijft. Doordat meer bijen voedersap geven, wordt echter een ander mengsel verschaft en dit

Redacteur: R. P. Groenveld. Adres Redactie en Administratie: Bijenhuis, Wageningen, Telefoon 2863. Postrekening 846801.

Commissie van Redactie: A. S. Planting, B. A. v. d. Sande en A. Vink. Adviseurs: de Rijksbijenteeltconsulenten.

heeft grote invloed op de eigenschappen van de koningin.

De grote invloed van uitwendige omstandigheden op de eigenschappen van de bijen, vindt men overal op de voorgrond geschoven. Dit is een aanloop om de erfelijkheidsleer van Michurin ook toe te passen op de bijen. De uitwendige omstandigheden hebben volgens deze onderzoeker ook invloed op de erfelijke eigenschappen. Op de bijen toegepast, gaat dit boek zover, dat de volken niet allemaal hetzelfde stuifmeel halen en daardoor dus erfelijk verschillend zouden worden.

Om deze invloed van buiten te beperken zouden de voedsterbijen ingeschakeld worden, die aan de koningin alleen voedersap en geen stuifmeel voeren. Bijen verzamelen stuifmeel van bepaalde planten, van andere niet. Door middel van dit stuifmeel zou aanpassing aan andere planten mogelijk zijn. Ook zou men geheel andere bijen kunnen kweken, b.v. door ze te laten grootbrengen in de nesten van lang-tongige hommels of niet-stekende Ceratina!

Tilburg.

Ir. J. MOMMERS.

van Horen en Zien

Bijen op zolder

De winter kan heel wat ongemak opleveren. Wat denkt U er vandaag van, 11 februari 1956. De wegen en velden met sneeuw en ijs bedekt en vriezen dat het kraakt. Daar hebben we zo laat nog, niet op gerekend. Maar we voelen ons toch heel wat prettiger dan in de winter van 1944-45. We hadden toen de bezetter er nog bij. En naast die plaag nog de Russen. Dat waren krijgsgevangenen van de heilroepers en door hen hier te werk gesteld om telefoonlijnen aan te leggen.

Nu zult U verwachten dat die Russen wel met ons mee zouden voelen, want zij waren toch ook geallieerden, evenals wij en mogelijk was het ook wel zo dat zij ons sympathiek vonden, doch wij imkers hadden last van hen, want zij stalen van ons. Nu zal het wel zo zijn dat zij van hun „broodheren” te weinig brood kregen en dat zij honger leden. Nu, op een afstand, bezie je het even milder, doch toen vonden wij het vervelend dat zij in die winter 's nachts een bezoek brachten aan onze bijenstallen en dan uit de kasten de voederramen meenamen en de kasten in een desolate toestand, meestal geopend, achterlieten. U begrijpt dat die volken dan 's morgens meestal doodgevroren waren.

Bij m'n burelen en ook aan de andere kant van ons stadje had men al bezoek gehad. Ik kwam toen op het idee de bijen op m'n schuurzolder te zetten. Dat hebben we gedaan; broeder imker van Dijk, een pracht vent, hielp me. Voor de zolderramen hebben we wat kleden gehangen. Het was er toen rustig half duister en de bijen stonden er veilig de gehele winter over. Veilig althans voor de Russen; die arme kerels moeten toch wel erge honger gehad hebben.

Maar twee van de twaalf kasten waren weer niet veilig voor de muizen. Doch dit was mijn schuld, want ik had bij die twee kasten de sleuven van de vlieggaten te groot gehouden. Toen konden de muizen vrij binnenkomen. Je staat er anders van te kijken hoe mooi horizontaal die muizen dwars door de stuifmeelraten kunnen vreten.

Ik heb twee muizen gevangen toen de kasten in het voorjaar weer op de stal kwamen. Nog nooit heb ik zulke prachtige muizen gezien. Zo vet, zo glimmend van vel en zo welgedaan. Je zoudt zo zeggen, een dieet van stuifmeel, was en honing.

Maar zijn uw vlieggaten nu niet te groot? De Russen zijn er nu wel niet, doch wat dunkt U van de muizen?



Reden voor optimisme !

WE horen nog al eens de klacht, dat de afdelingsbesturen zo weinig doen voor een opgewekt verenigingsleven. Wees echter niet te somber, zie ook de andere kant. Een paar voorbeelden? Hier zijn ze!

Bennekom, Renkum en Wageningen houden een hersengymnastiek-competitie. Van elke afdeling treedt een ploeg in het strijdperk. Dames en huisgenoten van alle drie afdelingen zijn uitgenodigd. Een gezellige avond. En... leerzaam!

Onze films „De Aalster Bedrijfsmethode”, „Als een bij een bij ontmoet” en „de Honingbij”, maar ook alle filmstroken over de Aalster methode en bijna alle andere filmstroken zijn tot begin mei aan de afdelingen uitgeleend voor vertoning op hun vergaderingen. Gebrek aan activiteit zei u?

Niet minder dan 44 afdelingen zijn bezig met het houden van een cursus. En 57 afdelingen houden dit winterseizoen een gesubsidieerde lezing. Om van de niet-gesubsidieerde lezingen maar niet te spreken! Er wordt toch wel iets gedáán! Véél zelfs! *Almelo* nodigde bij een lezing omliggende afdelingen uit. En ze wáren er! *Hengelo (Ov.)* deed hetzelfde. En met goed resultaat! *Gouda* liet een lezing houden. Snerpande kou. Maar bevredigende opkomst. Zelfs een dame was aanwezig. Uit de notulen: quotumverhoging met instemming begroet! *Diepenheim* nodigde bij een lezing *Markelo* uit en *Markelo* wás er. *Varsseveld* nodigde bij een lezing naburige afdelingen uit. Bitter koud, maar *Doetinchem* was vertegenwoordigd!

Dit alles — en nog veel meer — in een periode van felle kou, waarin de jongeren dikwijls de ijsbaan vóór de vergaderzaal kiezen en de oude getrouwen hun gezondheid moeten ontzien. (Ouderen zeg ik? De heer Teerink, diep in de 70, haalde met enige bestuursleden de spreker van de veel te late trein. Temperatuur buiten: 21 graden onder nul, temperatuur in zijn hart: zomers!)

En onze sprekers en leraren? We weten van niet één dat hij verstek heeft laten gaan. Ze kwamen soms laat, omdat het verkeer in de war was. Onderweg naar huis strandden ze soms omdat hun trein niet verder kon. Maar ze wáren er!

Als we dit alles bekijken, is er zeker geen reden voor pessimisme.

We weten het, er zijn ook „slapende” afdelingen. Ongeveer 20 afdelingen stuurden tot vandaag, 16 februari, ondanks herhaald verzoek, hun ledenlijst nog niet in. Maar als naburige afdelingen eens contact met deze slapers zoeken, is er goede kans dat ze wakker worden. Dat ze ook de bekoring van gezellige en leerzame avonden gaan waarderen.

Als de activiteit van onze actieve afdelingen nog wat meer naar de lauwen gaat uitstralen, gaan we ons 60-jarig bestaan in 1957 met vertrouwen tegemoet.

G.

Vóór 20 april kan men zich aanmelden voor deelname aan het examen Praktisch Imker.

Op 28 juli worden waarschijnlijk de 27ste Nederlandse Imkersdag en de 5e Nationale Honingtentoonstelling te Apeldoorn gehouden.



De Wereld van de Honingbij

(Vervolg)

Free en de schrijver hebben bijen waargenomen, die gezien zijn, terwijl ze de ingangen van hun kasten tegen indringers bewaakten, het veld ingingen om te halen en ook voor wel een uur in de woning verdwenen (om huiselijke taken te verrichten?) tussen de beurten van wachthouden door. Het schijnt wel dat zelfs dat gedeelte van de bevolking, dat de huiselijke taken vervult en dat, dat zijn veldplichten waarneemt, niet volkomen van elkaar zijn gescheiden. Dit maakt het gemakkelijker te begrijpen, hoe veldbijen, als het nodig is, zich snel weer kunnen aanpassen voor het uitoefenen van het werk binnenshuis.

Rösch was niet in staat een of andere opeenvolging in werkzaamheden tijdens haar leven als veldbij te ontdekken en latere onderzoekingen schijnen het gezichtspunt, dat er geen bepaalde opeenvolging bestaat, te ondersteunen. Het is waar, dat onder bepaalde omstandigheden een honingbij dagen lang (en zelfs weken lang) voort gaat met het verzamelen van een speciaal soort voedsel uit een speciale kunstmatige of plantaardige bron en niets anders bezoekt, maar de jongste onderzoekingen, gedaan in Engeland en elders, wijzen er op, dat bij bijzondere gelegenheden een paar bijen op een bepaalde tijd van de dag voedsel halen op een bepaalde bloem en op een andere tijd van dezelfde dag op een andere. Een bij zal soms op dezelfde of de daaropvolgende dagen b.v. van het verzamelen van stuifmeel overgaan op het vergaren van honing en dan weer terugkeren tot het halen van stuifmeel.

Het is aannemelijk, dat, wanneer een bij haalbij wordt, ze zich niet noodzakelijk, noch zelfs als regel, moet bezighouden met een opeenvolgende reeks verschillende taken. Het voedsel, dat ze verzamelt, moet waarschijnlijk in verband worden gebracht met de eventuele beschikbaarheid van nectar en stuifmeel op het veld op dat moment. Wanneer de honingbijen de bloemen van wilde witte klaver bezoeken om nectar op te sporen, blijft een zekere hoeveelheid stuifmeel onvermijdelijk aan hun lichaam hangen, de bijen vergaren dit stuifmeel en dragen het naar huis, samen met de nectar, die ze verzamelen. Als de nectar in de witte klaver overvloedig is, brengen de meeste bijen, die de bloemen be-

zoeken, aan het eind van elke tocht een grote lading nectar mee, maar slechts een klein pakketje stuifmeel. Maar indien de nectar in de witte klaver na een dag of 2 minder rijklijk vloeit (misschien toe te schrijven aan droogte), zetten toch veel van dezelfde bijen hun bezoeken aan de bloemen voort. Ze moeten dan naar veel meer bloemen gaan dan tevoren om een volle lading nectar te verkrijgen. Ze zullen zeer waarschijnlijk ongeveer dezelfde kleine hoeveelheden stuifmeel als tot nog toe van elke bloem, die ze bezoeken, verzamelen, daar de hoeveelheid stuifmeel waarschijnlijk even groot blijft als tevoren. Het resultaat is, dat elke bij na veel en hard werken thuis komt met een lading nectar en een grote lading stuifmeel, inplaats het kleine pakketje, dat ze zou hebben verzameld als ze een kleiner aantal bloemen had behoeven te bezoeken om een volle lading nectar te krijgen. Het soort voedsel, dat een haalbij op elk gegeven moment verzamelt, wordt ook tot op zekere hoogte bepaald door de onmiddellijke behoeften van haar volk. Er is vastgesteld, dat wanneer een volk een massa broed te voeden heeft, de haalbijen in een paar dagen veel meer stuifmeel verzamelen, dan als de hoeveelheid broed aanzienlijk kleiner is. Eveneens heeft na een periode van slecht weer, in welke tijd de vlucht beperkt is en de voorraden stuifmeel verminderen, een grote stijging van het aantal bijen, die ladingen stuifmeel thuis brengen, plaats.

M.a.w. wanneer er stuifmeel nodig is, verzamelen de bijen dit. Maar het is niet juist te zeggen, dat het verzamelen van stuifmeel ophoudt, als de kolonie nog meer toevoer van stuifmeel niet meer nodig heeft. Het kan verminderd worden, maar het houdt niet op; en een ophoping van stuifmeel in de woning kan leiden tot een schadelijke verkleining van het aantal cellen, beschikbaar voor het broed. Het kan niet worden tegengesproken dat naar nectar zoekende bijen het niet laten kunnen, onopzettelijk verzameld stuifmeel naar huis te brengen, want het is welbekend, dat bijen in staat zijn in het veld stuifmeel te verwijderen en dit soms doen. Niettemin zijn er bewijzen, dat de behoefte aan voedsel in de kast tot op zekere hoogte het soort voedsel, verzameld door een groep haalsters, bepaalt, maar hoe dat precies gebeurt, weten we niet. Zou een volk b.v. gebrek heb-

ben aan een bepaalde hoeveelheid stuifmeel, dan zal dit misschien weerspiegeld worden in de kwaliteit van het voedsel, dat doorgegeven wordt tussen de volwassen leden van het volk en dit kan tot gevolg hebben, dat de haalsters in het bijzonder naar stuifmeel zoeken. Lange tijd hebben bijenonderzoekers verondersteld, dat de werkverdeling in de kast en in het veld misschien op een dergelijke manier geregeld werd, maar hoewel er een spoor van enige aanwijzing ten gunste van zo'n theorie bestaat, is er tot nu toe geen werkelijk overtuigend bewijsmateriaal beschikbaar.

Als zo'n theorie houdbaar is, is het in de eerste plaats noodzakelijk aan te tonen, dat een overeenkomstige voedselverdeling regelmatig onder de volwassen bijen van elk volk plaats heeft. Nu hebben een aantal onderzoekers afdoende aangetoond, dat voedsel, gevoerd aan bijen in de woning, of in het veld verzameld, overal onder zowel volwassenen als oudere larven in enkele uren of op zijn langst in een dag of 2 uitgedeeld is. Jaren geleden voerde mijn collega P.S. Milne een volk met een gekleurd mengsel van stuifmeel en suikerstroop en toonde aan, dat dit snel verdeeld werd onder de volwassen bijen en de larven. Een andere collega, J. Simpson, en een Amerikaanse onderzoeker, O. W. Park, hebben aangetoond, dat, wanneer water, gekleurd met een niet verkleurende en onschadelijke verfstof, gevoerd wordt aan een bijenvolk, men het spoedig in de lichamen van werksters en in het voedsel van larven kan terugvinden. Het viel echter aan twee andere van mijn collega's C. R. Ribbands en H. L. Nixon, ten deel met behulp van de techniek van de opsporing van radioactieve stoffen aan te tonen, hoe uitgebreid en snel een nietig klein beetje voedsel verdeeld wordt onder de volwassenen en oudere larven van een klein volkje. Ze vonden, dat ongeveer een theelepel suikerstroop, die opgezogen was door slechts 6 bijen, binnen een paar uur overal verdeeld was onder bijen en larven. Op het eerste gezicht lijkt het daarom, alsof het doorgeven van voedsel van bij tot bij, dat nu zo duidelijk werd gedemonstreerd, een mechanisme kan zijn, waardoor de bijen zich bewust worden van een teveel of te weinig aan iets in een bepaald soort voedsel en dit kan misschien leiden tot het bevorderen van een overeenkomstige werkver-

deling onder de beschikbare werkbijen. Inderdaad heeft Ribbands in een onlangs verschenen publicatie net zo'n theorie, voor het grootste deel bijna geheel gebaseerd op zulke aanwijzingen, ondersteund. Wanneer we echter elk van de gevallen van voedsel doorgeven, die gedemonstreerd zijn, onderzoeken, vinden we dat ze allemaal één ding gemeen hebben: het loorgeven van voedsel tussen veldbijen onder elkaar en tussen haalbijen en jongere bijen. Zelfs wanneer er voedsel aan bijen binnen hun woning wordt gegeven, zijn het waarschijnlijk de haalbijen, die het uit de voederinrichting halen. Voor men zich geheel overtuigd kan voelen, dat het verdelen van voedsel het mechanisme kan zijn, waardoor de werkverdeling tot stand komt, is het voor sommigen nodig, te laten zien, dat voedsel ook overgegeven wordt door de jongere huisbijen aan haalbijen. Persoonlijk ben ik in twijfel of dit werkelijk in enige omvang plaats heeft. Het is niet voldoende, aan te tonen, zoals tot nu toe is gedaan, dat voedsel overgegeven wordt door de haal- aan de huisbijen. Het moet doorgegeven worden naar beide richtingen, misschien meer in het bijzonder van de huis- aan de haalbijen, wanneer het wil meetellen voor de waargenomen werkverdeling op de veronderstelde manier. Op het ogenblik beschouw ik, samen met een aantal andere onderzoekers, deze theorie als onbewezen.

Het is b.v. aardig te veronderstellen, dat wanneer er een tekort is aan proteïne (eiwit), er een boodschap hierover aan de haalbijen wordt overgebracht door middel van het voedsel, dat zij van de huisbijen (de bijen, die door zo'n tekort onmiddellijk worden getroffen) ontvangen en dat de haalbijen, het tekort beseffende, het veld ingaan en stuifmeel verzamelen om het ontbrekende aan te vullen. Helaas hebben we echter, hoewel we weten, dat zo'n proteïne-schaarste in volken leidt tot het verzamelen van grotere hoeveelheden stuifmeel, geen betrouwbare aanwijzingen, hoe dit wordt bekend gemaakt.

Over het geheel ben ik geneigd te denken, dat de huishoudelijke en fouragerende leden van elk volk, weinig met elkaar uitstaande hebben, afgezien van het feit, dat de haalbijen het grootste deel van het vloeibare voedsel, dat ze verzamelden, overgeven aan de huisbijen voor de noodzakelijke „rijping” en daaropvolgende opberging. Ik voel, dat de waarschijnlijke verbinding tussen de huis- en haalbijen van een volk de jongere haalsters zijn — bijen, die pas heel kort het huishoudelijk werk hebben opgegeven ten gunste van het verzamelen, d.w.z. bijen, die beschouwd mogen worden kortgeleden nog ervaringen uit de

eerste hand te hebben opgedaan over de behoeften van hun volk aan het soort voedsel. Ik veronderstel, dat elke haalbij nectar (of een dergelijke zoete stof) in het veld zal zoeken, tenzij er een zeer goede reden is, iets anders te doen. Men kan zich b.v. voorstellen, hoe bijen, die een gedeeltelijk onbevredigd verlangen naar stuifmeel gevoeld hebben, toen ze larven voerden (of misschien op een andere tijd van hun leven) het eerst, wanneer ze haalbij worden, stuifmeel gaan zoeken, eerder dan als gewoonlijk nectar. Zulke van stuifmeel verstoken bijen zullen wel volkomen ongeïnteresseerd zijn in de aanwervingsdansen van de nectar-verzamelaars, maar in hoge mate belangstellend in die van voorspoedige stuifmeel-verzamelaars.

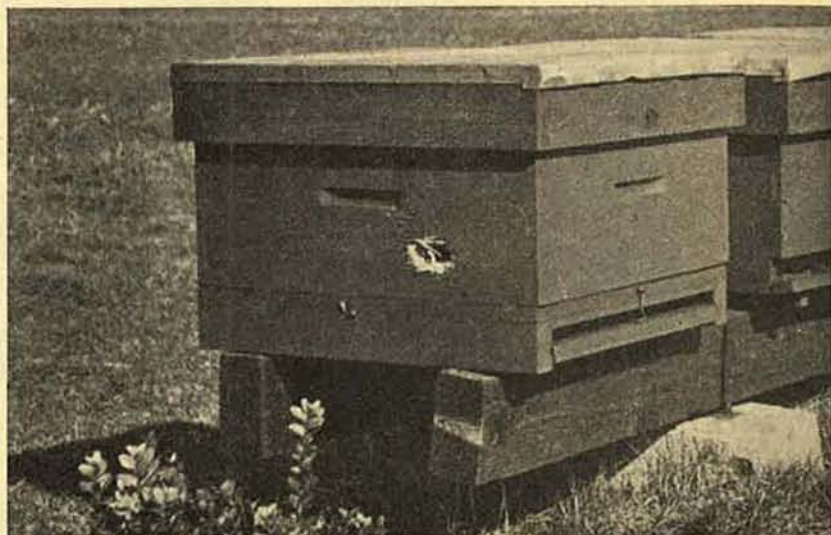
Enige ondersteuning van deze theorie wordt gevonden in twee waarnemingen. 1e. de waarneming van Lindauer, dat jonge haalsters, behorende tot uitstekende, normale volken, in een bepaalde mate de taak van het voeren van broed en andere huishoudelijke werkzaamheden tussen de haaltochten door vervullen. Zodoende kunnen ze, hoewel ze haalsters zijn, beschouwd worden nauwkeurig op de hoogte te zijn van een of andere speciale behoefte aan voedsel van hun volk en dus te handelen als een soort verbinding tussen de volkomen huisbijen en de haalsters. 2e. als een volk een tekort aan stuifmeel heeft, zullen eventuele nieuwelingen van 't haalstersleger, die de bewegingen van danseressen met stuifmeel bij zich volgen, dikwijls gretig aan de stuifmeelklompjes aan de poten van die danseressen knabbelen en zo aan een waarnemer hun intense begeerte naar stuifmeel te kennen geven.

Waarschijnlijk verzamelen bijen slechts met overleg stuifmeel (in tegenstelling van onopzettelijk), als ze zich gaan oefenen of als ze kort tevoren „proteïne-honger” (stuifmeel-honger) hebben meegemaakt. Het

schijnt aannemelijk, dat „proteïne-honger” nog een andere belangrijke rol speelt in het leven van de doorsnee werkbij. We weten, dat in de tijd tussen het verzegelen van haar cel en het als volkomen insect daaruit te voorschijn kruipen, elke werkbij bijna de hele proteïne-reserve, die ze van tevoren uit het haar gedurende haar larvenstadium gegeven voedsel heeft opgehoopt, verbruikt. Het schijnt daarom redelijk aan te nemen, dat, wanneer de jonge werkbij uit haar cel komt, ze lijdt aan een tekort aan proteïne — zodat ze hongerig is naar eiwit — en dat dit haar noodzaakt de stuifmeel (proteïne)-voorraden in de woning op te zoeken en grote hoeveelheden van deze stof te eten.

Nadat ze een grote massa stuifmeel heeft verorberd, ontwikkelen zich de voedersapklieren, zodat ze geschikt wordt voor het voeren van de jonge larven. Men mag veronderstellen, dat het bezit van actieve voedersap-afscheidende klieren het betreffende individu noodzaakt, larven uit te zoeken, die zulk voedsel nodig hebben om de spanning in de verzamelkanalen van haar voedersapklieren te verminderen door zulke larven te voeren. Hoewel dit in het algemeen waar zal zijn, moeten we er nu weer aan denken, dat bij de jongste onderzoeken door Lindauer e.a. aangetoond is, dat heel jonge volwassen werksters (te jong om volkomen ontwikkelde voedersapklieren te hebben) waargenomen zijn, terwijl ze zowel jonge als oude larven voerden. Het is ook waar, dat jonge bijen met goed ontwikkelde voedersapklieren soms beginnen met halen, wanneer hun volk een overschot aan voedsterbijen bezit in verhouding tot het aantal larven, dat gevoed moet worden en zij zodoende het evenwicht herstellen, zodat het zou kunnen lijken, dat een volk een te groot haal-leger bezit en een te grote reserve aan honing opslaat.

(Wordt vervolgd)



De meeste imkers weten niet wat spechten schade is. Hier ziet u het!

(Foto: A. J. v. Willegen, Goes)

3178.12
1044.26
122.60
1819.24
184.34
1420
561.10
866.94
2273.89
724.96
1446.30

12.635.99
H.A + A

UITZAAL KOOLZAAD

volgens de Landbouwtelling december 1955. Gegevens van het Centraal Bureau voor de Statistiek

1 5 0 3 9 11 8 6 2 7 4

GRONINGEN	
Centrale weidestreek	ha a
Winsum	31 68
Bzinge	34 48
Aduard	19 90
Adorp	10 37
Noorddijk	2 77
Totaal	99 20
Noordelijke bouw- streek	
Ulrum	174 87
Kloosterburen	119 32
Leens	154 80
Eenrum	75 16
Baflo	111 04
Warffum	65 43
Usquert	150 26
Uithuizen	104 72
Kantens	101 17
Middelstum	37 55
Uithuizermee- den	225 86
Stedum	71 61
't Zandt	95 37
Loppersum	52 20
Bierum	102 73
Appingedam	38 32
Totaal	1680 41
Noordelijk Wester- kwartier	
Oldehove	158 94
Grijskerk	95 24
Zuidhorn	12 06
Totaal	266 24
Centrale bouwstreek	
Bedum	29 89
Ten Boer	84 75
Totaal	114 64
Klein-Oldambt	
Deifzijl	125 40
Termunten	53 26
Totaal	178 66
Nieuw-Oldambt	
Nieuwolda	121 00
Midwolda	47 68
Finsterwolde	46 62
Beerta	77 73
Nieuwe-Schans	14 07
Totaal	307 10
Oud-Oldambt	
Noordbroek	38 84
Zuidbroek	8 82
Scheemda	68 69
Meeden	9 50
Winschoten	9 55
Wedde	81 94
Bellingwolde	59 32
Totaal	276 66
Woldstreek	
Slochteren	98 00
Totaal	98 00
Veenkoloniën	
Hoogezand- Sappemeer	4 45
Muntendam	13 05
Veendam	8 17
Wildervank	8 69
Oude-Pekela	1 90
Nieuwe-Pekela	2 99
Totaal	39 25
Zuidelijk Westerkwartier	
Grootegast	4 37
Oldekerk	1 50
Totaal	5 87
Westerwolde	
Onstwedde	29 82
Vlagtwedde	82 32
Totaal	112 14
Totaal Groningen	3178 17

FRIESLAND	
Kleiweidestreek	ha a
Leeuwarder- deel	21 96
Wonseradeel	29 70
Totaal	51 66
De Wouden	
Tietjerkstera- deel	35
Totaal	35
Kleibouwstreek	
Kollumerland	57 31
Oostdonge- radeel	141 92
Westdonge- radeel	268 08
Perwerderadeel	98 24
't Bildt	266 77
Menaldumadeel	25 84
Franeke	6 65
Franekeradeel	28 61
Barradeel	98 82
Totaal	992 24
Totaal Friesland	1044 25
DRENTHE	
Zandgebied	
Norg	8 83
Vries	5 00
Sleen	1 15
Beilen	2 70
Ruinen	5 50
Totaal	23 18
Veen- en zandgebied	
Zuidlaren	4 63
Anlo	1 40
Gieten	84
Gasselte	4 59
Borger	4 00
Odoorn	39 51
Emmen	40 74
Smilde	3 71
Totaal	99 42
Totaal Drenthe	122 60
OVERIJSSSEL	
Weidegebied	
Zwollerskarspel	75
Totaal	75
Zandgebied	
Losser	15
Totaal	15
Noordoostpolder	
Noordoost- polder	1818 34
Totaal	1818 34
Totaal Overijssel	1819 24
GELDERLAND	
Veluwezoom	14 50
Renkum	43
Wageningen	43
Totaal	14 93
Nederveluwe	
Ede	5 50
Barneveld	9 50
Totaal	15 00
Overveluwe	
Hoewelaken	15
Totaal	15
Oostelijke Veluwe	
Apeldoorn	3 75
Totaal	3 75

Graafschap Zutphen	
Vorden	1 00
Ruurlo	1 00
Elbergen	20
Aalten	63
Gendringen	3 85
Bergh	1 60
Doetinchem	2 00
Zelhem	1 40
Totaal	11 73
Rijk van Nijmegen	
Heumen	06
Overasselt	75
Wijchen	2 40
Totaal	3 21
IJsselstreek	
Steenderen	30
Hummelo en Koppel	5 50
Doesburg	1 00
Angerlo	6 50
Wehl	3 00
Totaal	16 30
De Liemers	
Didam	1 43
Duiven	10 34
Westervoort	80
Zevenaar	14 70
Totaal	27 27
Betuwe	
Bemmel	5 00
Huissen	11 75
Elst	10 50
Valburg	12 05
Echteld	1 50
Maurik	3 00
Totaal	43 80
Tielerswaard	
Wadenhoijen	1 07
Ophemert	8 95
Est en Opijnen	70
Geldermalsen	5 00
Totaal	15 72
Bommelerwaard	
Brakel	2 40
Ammerzoden	1 50
Kerkwijk	28
Totaal	4 18
Land van Maas en Waal	
Dreumel	6 50
Ewijk	4 30
Batenburg	6 90
Bergharen	5 80
Ubbergen	5 50
Millingen	4 30
Totaal	28 30
Totaal Gelderland	184 34
UTRECHT	
Lopikerwaard	
Lopik	1 30
Totaal	1 30
Kleigebied van IJssel en Oude Rijn	
Utrecht	6 00
Linschoten	3 00
Totaal	9 00
Kleigebied van de Kromme Rijn	
Werkhoven	3 50
Houten	20
Totaal	3 70
Zandgebied	
Woudenberg	20
Totaal	20
Totaal Utrecht	14 20

NOORD-HOLLAND	
Ellanden	ha a
Texel	48 15
Wieringen	7 00
Totaal	55 15
Middengewest	
Oterleek	3 00
Zuid- en Noord- Schermer	8 75
Akersloot	75
Graft	1 00
Schermerhorn	11 87
Ursrum	1 00
Beemster	3 75
Purmerend	2 50
Edam	4 00
Oostzaan	1 50
Westzaan	13 04
Totaal	51 16
Noordelijke Duinstreek	
Callantsoog	1 50
Alkmaar	1 00
Totaal	2 50
Zuidelijke Duinstreek	
Beverwijk	13 25
Velsen	1 25
Totaal	14 50
Noordelijk West-Friesland	
Nieuwe-Niedorp	50
Totaal	50
Noordoostpolders	
Anna	2 50
Paulowna	2 50
Wieringer waard	4 25
Winkel	5 50
Totaal	12 25
Meerlanden	
Haarlemmer- liede en Spaarnwoude	37 93
Aalsmeer	3 75
Uithoorn	3 00
Amsterdam	32 65
Haarlemmer meer	65 71
Totaal	142 94
Wieringermeer- polder	
Wieringermeer	282 10
Totaal	282 10
Totaal Noord-Holland	561 10
ZUID-HOLLAND	
Noordelijk klei- en veengebied	
Nieuwveen	57 00
Zevenhoven	3 50
Ter Aar	1 20
Woubrugge	5 00
Totaal	66 70
Rijnland	
Zoeterwoude	3 50
Totaal	3 50
Westland	
's-Gravenhage	3 00
Totaal	3 00
Delf- en Schieland	
Pijnacker	2 00
Berkel	1 00
Maasland	40
Rotterdam	10 50
Totaal	13 90

Alblasserwaard en Vijftheerenlanden	
Vianen	ha a
Everdingen	20
Gorinchem	88
Sliedrecht	2 00
Hardinxveld	14 00
Totaal	50
Rijn-, Delf- en Schie- landse Droogmake- rijen	
Benthuizen	12 50
Zoetermeer	13 25
Bergschenhoek	2 00
Bleiswijk	11 50
Zevenhuizen	19 99
Moerkapelle	4 50
Waddinxveen	11 44
Totaal	75 18
IJsselmonde en Dordse Waard	
Poortugaal	5 80
Barendrecht	5 83
Ridderkerk	21 83
Hendrik-Ido- Ambacht	6 60
Heerjansdam	7 80
Zwijndrecht	17 50
Dordrecht	5 70
Dubbeldam	37 65
Totaal	108 51
Hoeksche Waard	
's Gravendeel	14 95
Strijen	95 01
Maasdam	80
Puttershoek	8 75
Mijnsheeren- land	50 58
Westmaas	15 95
Klaaswaal	19 10
Numansdorp	28 95
Zuid-Bijerland	30 20
Oud-Bijerland	9 75
Nieuw-Bijerland	8 33
Goudswaard	73 91
Totaal	356 28
Voorne, Putten en Rozenburg	
Spijkensisse	25 00
Geervliet	27 05
Heenvliet	7 00
Abbenbroek	7 86
Zuidland	14 00
Nieuwenhoorn	6 50
Nieuw-Helvoet	2 00
Hellevoetsluis	2 25
Rockanje	8 95
Oostvoorne	12 00
Vierpolders	18 50
Zwartewaal	6 00
Rozenburg	33 00
Totaal	170 11
Goeree en Overflakkee	
Ouddorp	60
Stellendam	1 40
Melissant	5 35
Dirksland	5 97
Sommelsdijk	14 35
Middelharnis	2 35
Stad aan 't Haringvliet	1 05
Nieuwe Tonge	20
Oude Tonge	7 00
den Bommel	4 00
Ooltgensplaat	9 91
Totaal	52 18
Totaal Zuid-Holland	866 94
ZEELAND	
Tholen en St. Philipsland	
Oud-Vossemeer	3 00
Poortvliet	3 29
St.-Maartensdijk	1 44
St.-Annaland	28
St.-Philipsland	20 90
Totaal	28 91

Schouwen en Duiveland	
Bruinisse	ha a
Oosterland	4 80
Ouwkerk	21 92
Nieuwerkerk	3 00
Kerkwerf	9 16
Dreischor	5 51
Noordgouwe	26
Duivendijk	10 30
Elkerzee	1 14
Noordwelle	3 18
Serooskerke (S)	6 00
Totaal	67 27
Noord-Beveland	
Kortgene	19 16
Totaal	19 16
Zuid-Beveland	
Wolphaartsdijk	19 10
Kattendijk	51 00
Kloetinge	6 00
Kapelle	16 80
Rilland-Bath	8 32
Waarde	1 60
Krabbendijk	1 00
Kruiningen	3 00
's Gravenpolder	2 00
Ellenwoutsdijk	9 64
Oudelande	5 20
Driewegen	1 20
Borsselle	15 24
Ovezande	15 73
Nisse	2 30
's Heerenhoek	1 20
Heinkenszand	15 85
's Heer- Arendskerke	67 43
Totaal	242 61
Walcheren	
Serooskerke (W)	40
Oostkapelle	40
Aagtekerke	1 80
Totaal	2 60
Zeeuws-Vlaanderen	
West	
Groede	88 17
Nieuwvliet	3 30
Cadzand	40 04
Retranchement	42 13
Zuidzande	63 17
Sluis	101 34
Aardenburg	214 25
Oostburg	53 96
Waterland- kerkje	56 08
Schoondijk	87 50
Hoofdplaat	29 48
Elervliet	163 05
IJzendijk	254 87
Philippine	160 05
Totaal	1347 39
Zeeuws-Vlaanderen	
Oost	
Sas van Gent	48 88
Westdorpe	28 90
Axel	140 88
Terneuzen	75 04
Hoek	127 58
Zaamslag	174 32
Vogelwaard	82 16
Hontenisse	25 02
Graauw en Langendam	45 85
Clinge	58 90
Hulst	2 00
St.-Jansteen	22 31
Koewacht	18 21
Overslag	2 00
Zuiddorpe	13 90
Totaal	865 95
Totaal Zeeland	2573 89

NOORD-BRABANT

Noordwestelijke zeekleigronde

	ha	a
Halsteren	15	40
Nieuw- Vossemeer	3	80
Steenbergen en Kruisland	12	37
Dinteloord en Prinsland	29	75
Standaard- buiten	1	71
Fijnaart en Heiningen	1	28
Willemstad	1	75
Klundert	16	34
Zevenbergen	23	05
Terheijden	1	50
Hoge en Lage Zwaluwe	12	96
Made en Drimmelen	51	85
Werkendam	128	02
Dussen	35	59
Raamsdonk	11	65
Waspik	5	00

Totaal 358 02

Land van Heusden en Altena

Vlijmen	8	25
Heusden	3	80
Eethen	38	35
Wijk en Aalburg	3	00
Veen	90	90
Andel c.a.	4	65
Rijswijk	3	00
Woudrichem	6	50
Almkerk	42	86

Totaal 111 31

Maaskant

Engelen	2	15
Empel en Meerwijk	14	47
Alem c.a.	23	52
Lith	19	96
Megen c.a.	4	50
Ravenstein	10	95

Totaal 75 55

Land van Cuyk

Beers	6	29
Cuyk en St.-Agatha	1	00
Haps	70	70
Mill en St.-Hubert	6	70
Wanroy	1	50
Oploo c.a.	1	00

Totaal 17 19

Westelijke sand- gronden

Ossendrecht	17	60
Huybergen	60	60
Woensdrecht	3	60
Bergen op Zoom	1	00
Wouw	5	80
Oud- en Nieuw-Gastel	7	60
Oudenbosch	1	24
Hoeven	6	58
Etten en Leur	3	00
Oosterhout	4	40

Totaal 51 42

Meijerij

Bergheim	1	00
Oss	1	50
Nistelrode	30	30
Rosmalen	4	90
Sprang-Capelle	2	40
Dongen	1	00

Totaal 11 10

Zuidelijke en oostelijke sandgronden

Breda	65	65
Vessem c.a.	50	50
Oirschot	2	70
Best	48	48
Geldrop	94	94
Bergeyk	8	30
Reusel	25	95
Bladel en Netersel	10	10
Eersel	05	05
Veldhoven	10	00
Eindhoven	1	00
Schaik	1	00
Uden	2	50
Gemert	6	55
Bakel en Milheeze	23	20

Asten	1	00
Somerse	13	45
Aarle-Rixtel	2	00
Totaal	100	37

Totaal Noord-Brabant 724 96

Noord-Limburg

Venray	4	70
Horst	1	65
Sevenum	8	08
Grubbenvorst	11	60
Maasbree	2	00
Kessel	15	65
Neer	2	70
Heythuizen	13	00
Nederweert	16	85
Weert	1	90
Stramproij	2	92
Grathem	1	30
Baexem	6	30

Totaal 111 75

Zuid-Limburg

Wessem	1	50
Ohé en Laak	1	60
Roosteren	1	00
Grevenbicht	4	30
Susteren	5	14
Nieuwstadt	3	40
Limbricht	18	60
Sittard	4	30
Urmund	4	22
Geleen	2	60
Mustergeleen	14	50
Jabeek	5	05
Blngelrade	7	60
Schinveld	19	46
Merkelbeek	1	80
Oirsbeek	5	10
Amstenrade	20	34
Ubach over Worms	3	30
Nieuwenhagen	19	17
Kerkrade	62	80
Schaesberg	84	32
Heerlen	94	41
Voerendaal	52	45
Kilmmen	28	73
Hulsberg	42	65
Wijnandsrade	32	99
Nuth	13	65
Hoensbroek	2	00
Spaubeek	13	21
Schinnen	34	29
Beek	10	34
Elsloo	50	50
Geulle	80	80
Itteren	10	61
Borgharen	2	80
Meerssen	7	82
Ulestraten	12	38
Schimmert	23	96
Berg en Terblijt	66	20
Valkenburg- Houthem	73	60
Wijlre	41	82
Gulpen	68	66
Wittem	21	48
Simpelveld	24	05
Bachholtz	19	50
Vaals	3	00
Sienaken	5	84
Margraten	4	10
Bemelen	1	32
Amby	1	32
Gronsveld	10	00
St.-Geertruid	80	80
Mheer	11	76
Noorbeek	22	74
Maastricht	7	78
Tuderen	1057	84

Totaal 388 46

Zuid-Limburg

Wessem	1	50
Ohé en Laak	1	60
Roosteren	1	00
Grevenbicht	4	30
Susteren	5	14
Nieuwstadt	3	40
Limbricht	18	60
Sittard	4	30
Urmund	4	22
Geleen	2	60
Mustergeleen	14	50
Jabeek	5	05
Blngelrade	7	60
Schinveld	19	46
Merkelbeek	1	80
Oirsbeek	5	10
Amstenrade	20	34
Ubach over Worms	3	30
Nieuwenhagen	19	17
Kerkrade	62	80
Schaesberg	84	32
Heerlen	94	41
Voerendaal	52	45
Kilmmen	28	73
Hulsberg	42	65
Wijnandsrade	32	99
Nuth	13	65
Hoensbroek	2	00
Spaubeek	13	21
Schinnen	34	29
Beek	10	34
Elsloo	50	50
Geulle	80	80
Itteren	10	61
Borgharen	2	80
Meerssen	7	82
Ulestraten	12	38
Schimmert	23	96
Berg en Terblijt	66	20
Valkenburg- Houthem	73	60
Wijlre	41	82
Gulpen	68	66
Wittem	21	48
Simpelveld	24	05
Bachholtz	19	50
Vaals	3	00
Sienaken	5	84
Margraten	4	10
Bemelen	1	32
Amby	1	32
Gronsveld	10	00
St.-Geertruid	80	80
Mheer	11	76
Noorbeek	22	74
Maastricht	7	78
Tuderen	1057	84

Totaal 1057 84

Totaal

Limburg 1446 30

Nederland 12.535 99



1 februari. Af en toe vliegt een lijster of vink naar de kasten, die, met sneeuw op het dak en de vliegplank, in de vrieskou van 15° in de tuin staan. Wat doen die vogels daar? Even kijken! Het blijkt dat ze niet anders doen dan de eerder naar buiten gewerkte dode bijen oppikken. De achterlijven nemen ze niet. Giftig? Wie leerde hun dat? Vogeltaal? Laat ze maar. De een z'n dood is de ander z'n brood.

Barre winter. De wind giert en blaast fel. Dodendans van dorre bladeren in de tuin.

Brrrr... Gauw naar de warme kamer terug, kachel oppoken. Want het reisclubje houdt zijn traditionele winterbijenkomst. Nabeschouwing over het afgelopen seizoen, bespreking van reis, manier van werken, methoden, enz. voor het komende seizoen. Of ze allemaal, met hun vrouwen, door dit barre weer zullen komen? Ja hoor, allemaal present. Niet jong meer. Maar ze eten allemaal honing! De „koninkinnen” maar op het warmste plekje. De darren aan de buitenkant. En maar brommen!

Van het zakelijke noemen we maar één punt: een der „darren” was in juni thuisgekomen met schafttijd en kreeg in plaats van eten de opgaaf een zwerm te vangen uit een rozenstruik tegen een schutting. Dit werd vertoond door met een paar flinke tikken een spijker boven in de schutting te slaan. Een korf (met vlieggat, dus geen kieps) werd met een zgn. zwermhaak over en tegen de zwerm gezet, hangende en steunende aan de spijker. Met een stokje en een beetje rook de bijen iets omhoog gedreven. Na een klein half uurtje stonden enige stertse-lende bijen bij het vlieggat ten bewijze dat de moeder in de korf zat. Vervolgens werd de korf op een trap bij de struik gezet. Na een kwartier zat de zwerm er in.

Zo gaat ook 's winters bij de warme kachel het imkeren door!

DE BIJENMAN.

Korte berichten

De Bijenteelt-beeldroman over de Aalster methode, zoals een lid de overdrukken van het jeugdhoeke noemde, een boekje dat 96 foto's op glad papier bevat en een volledige handleiding bij deze methode is, is nog bij het Bijenhuis verkrijgbaar voor f 1,50. De oplaag is beperkt en een herdruk is niet te verwachten.

Over de schriftelijke cursus is nog niets beslist. We kunnen hen, die ons er over schreven, dus nog geen nadere mededelingen doen.

Het congres te Wenen kan ook door anderen dan de officiële afgevaardigden worden bezocht. Het kan een mooie vacantiereis zijn. Mededelingen en prijzen voor reis en verblijf zijn in het vorige groentje genoemd. Opgaven voor deelname kan men nog zenden aan het Bijenhuis te Wageningen.

Voor het examen praktisch imker kan men zich tot 20 april bij het Bijenhuis te Wageningen aanmelden.

Het bevruchtungsstation Schiermonnikoog zal geopend zijn van half juni tot eind juli. De juiste data worden bekend gemaakt als de dienstregeling van de veerboten verschijnt. Er komt een Krainer darrenvolk van de heren Nijhuis te Hengelo Ov. Het reglement is voor het overige gelijk aan dat van vorig jaar.



uit de Jaagkiers

Bijenteelt in India

„Die vergeten kleine kinderen van India, die haar grote bloei kunnen brengen”.

Dit is een slagzin op een folder, die ons uit India door de heer Muttoo, redacteur van het Indian Beejournal, werd toegezonden. Op een kleurige plaat staan de honingbij-soorten, die in dit land, of liever in een deel van Azië, worden gevonden. Het zijn er vier: onze (geïmporteerde) *Apis mellifica*, de Indische bij *Apis Indica*; de geduchte reuzen- of rotsbij *Apis dorsata* en nog een inheemse kleine bij, *Apis florea*. De werkmeters van de reuzenbij zijn zo groot als onze darren, deze soort heeft met de *Apis florea* gemeen, dat zij slechts één raat bouwen en wel in de openlucht. De opbrengst van *Apis florea* is gering, maar de honing is van een uitstekende kwaliteit en is zeer gezocht.

Alleen *Apis Indica* wordt in kasten gehouden; daar deze bijen kleiner zijn dan de onze, zijn ook de kasten kleiner. De laatste foto toont een keurige stand, terwijl de tweede foto een indruk geeft van de afmeting van deze kast, die, naar de ontwerper (Vader Newton), Newton-kast genoemd is. Niet overal worden deze moderne kasten gebruikt, wat wel blijkt uit de eerste foto. Hier staan uitgeholde boomstammen, die aan de achterzijde geopend kunnen worden. Zij lijken precies op de „Klotzbeuten” van onze imkers in midden-Europa. Zij worden bij en tegen de huizen gehouden. Deze foto's werden ons eveneens door de heer Muttoo toegezonden.

De Indische premier Pandit Nehru heeft eens gezegd: Ik geloof dat bijenhouden een boeiende liefhebberij is en wat meer betekent, in meer dan één opzicht nuttig is. Ik houd zelf van honing, maar afgezien van mijn voorkeur, is het zonder twijfel een goed en weldoend voedsel. Er is geen reden waarom niet een groot aantal mensen bijen zouden gaan houden. Zij zouden dan niet alleen goed voedsel voortbrengen, maar een zeer aangename liefhebberij hebben. (Indian Bee journal 1950 5/6.)

Muttoo schreef in Gleanings 1951/1 als volgt over de bijenteelt in zijn land:

Sinds onheugelijke tijden zijn honingbijen en honing in India bekend en gewaardeerd. Beide komen in de oudste literatuur voor en deze dateert van duizenden jaren her. Maar jammer genoeg wordt hierin over bijenteelt niet gesproken, er zijn geen aanwijzingen of bijenteelt een kunst of een wetenschap was. Er bestaan zeer oude geschriften, waarin soorten honing worden genoemd en het gebruik hiervan als voedsel en als medicijn. De oude Indische boeken plaatsen honing op de hoogste trap als een levengevend offer-artikel.

Het gebruik van honing is voorgeschreven bij alle heilige ceremoniën der Hindoes. Honing wordt gesmeerd op de tong van het pasgeboren kind, zelfs voordat het moedermelk krijgt. Van de geboorte tot de dood wordt het gebruik van honing voorgeschreven bij alle sacramenten.

Als medicijn heeft honing wonderlijke krachten, hij geeft kracht, jeugd, kennis, schoonheid en gezondheid. De bijenteelt staat thans nog in de kinderschoenen: 80% van de bijenhouders zijn nog ouderwets en zij

houden hun bijen in kisten, hollen, boomstammen enz. De eerste helft van deze eeuw bracht in het zuiden van het land enige vooruitgang, hetgeen in 1935 ook in het noorden gebeurde door een Russische emigrant, die de bijenteelt beoefende.

Door inspiratie van Mahatma Gandhi, die de moderne bijenteelt prees door de hiermede gewonnen honing „onschuldige honing” te noemen, werd in Centraal India een moderne bijenstand gesticht.

In 1937 werd de All India bijenhouders vereniging opgericht, die in 1939 met de uitgave van The India Beejournal begon. (Dit is met een Japans tijdschrift het enige vakblad in Azië.)

Aan wetenschappelijk werk is weinig gedaan. Zij zetten zich beslist tegen de invoer van *Apis mellifica*, daar deze zeer aan ziekte onderhevig zou zijn. Zij kennen geen bijenziekten.

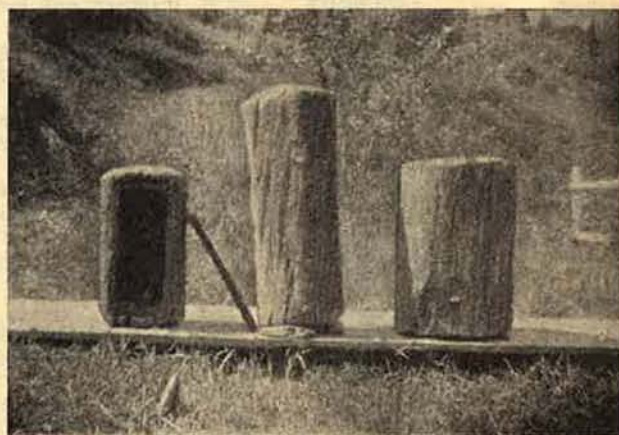
De Indische bijenhouders zijn zeer dankbaar voor het werk van de westerse grootmeesters in de bijenteelt. Waarom Gandhi genoemde honing onschuldig noemt, blijkt uit een bericht uit The Indian Beejournal 1951 11/12. De schrijver hiervan zegt, dat er boeren in zijn streek zijn, die uit godsdienstige overtuiging en onwetendheid geloven, dat het houden van bijen in kasten zonde is. Van invloed was het bezoek van leden van de Jains, een godsdienstige secte, die het doden van zelfs de laagste dieren zonde vindt.

In hetzelfde blad vinden we een uitlating van Mr. Muttoo. Hij denkt dat de Indische bij (*Apis Indica*) geen apart ras is, maar een soort van onze *Apis mellifica*; de naam zou moeten zijn *Apis mellifica Indica*. Muttoo nam proeven om vast te stellen of er werkelijk verschil was in beide rassen:

„In sommige van mijn kasten mengde ik het broed van verschillende rassen door het plaatsen van enige ramen broed van *Indica* in de broedkamers van Italianen, Krainers en zwarte Britse bijen en omgekeerd. Het deed mij groot genoeg te constateren, dat de bijen vrij waren van de vloek van rassenstrijd, die ons mensen van ander ras, die een andere kleur, voorkomen of zeden hebben, doet haten, een vloek die zoveel ellende heeft gewekt aan onze „verstandige”, „beschaafde” en „verfijnde” wezens en welke vloek zo langzaam verdwijnt, ondanks onze bittere ervaringen van de afgelopen eeuwen.

Volgens een mededeling in Het American Beejournal

Bijenvolken in holle boomstammen, van voren en van achteren gezien.





De „Newtonkast”, genoemd naar zijn uitvinder Newton. Deze kast is in Zuid-India veel in gebruik. Let op het kleine formaat van deze kastjes.

1953/6, gebruikte Gautama Boedha 25 eeuwen geleden na zijn grote openbaring het eerst honing. Van hem is de volgende wijsgerige uitspraak:

„Gelijk een bij, die honing vergaard heeft, wegvliegt, zonder in een enkel opzicht de kleur of geur van de bloem te kort te hebben gedaan, zo zal de mens in zijn dorp verblijven.”

Misschien zijn er lezers die zin hebben het volgende raadsel op te lossen; het is een oud probleem en dateert van 6 à 7 eeuwen voor Christus:

„De vierkantswortel van de helft van een zwerm bijen is naar een jasmijnstruik getrokken, benevens $\frac{8}{9}$ van de gehele zwerm. Een wijfje gonst tegen een eenzaam mannetje, dat in een lotusbloem broemt, waarheen hij gelokt is door diens heerlijke geur bij nacht en waarin hij is opgesloten.

Zeg, o, schone vrouw, het aantal bijen.”

De oplossing zal ik u de volgende maand vertellen, het was geen grote zwerm.

Muttoo schreef in 1951 dat er niet veel over de bijenteelt in de oudheid bekend is, maar in de laatste jaren is hierin verandering gekomen. Een zekere K. N. Dave heeft een studie gemaakt van de Veda (Sanskriet), het oudste deel der Indische letterkunde. Deze werken zijn zeer moeilijk te begrijpen daar de samenstellers (dichters) door mystieke namen de inhoud alleen voor ingewijden verstaanbaar wilden doen zijn.

Genoemde Dave meent, nu wij zo veel meer van het bijenleven weten, wij de gedeelten in de Veda, die over bijen en honing handelen (de drank Soma, die aan de goden geofferd werd, zou een samenstelling van melk, honing en plantensap zijn) beter kunnen begrijpen. Sinds april 1954 verschijnen in The Indian Beejournal grote artikelen van de hand van Dave over dit onderwerp.

Ruwe honing

We hebben in ons Groentje meermalen kunnen lezen over „ruwe” honing. Ook Engeland heeft zijn probleem

met „raw honey”, maar hier ligt de zaak iets anders. De redacteur van het British Beejournal heeft in zijn nummer van 17-11-'55 het volgende bericht:

Een advertentie, die te niet gedaan moet worden. Voor de oorlog werd veel reclame gemaakt voor een bekend merk van een mengsel van suiker en honing, dat toen goed verkocht werd; vooral door de lage prijs, maar ook door een misleidende reclame, die zegt, dat het artikel zachter is dan „ruwe” honing, het geeft geen steken in de keel, het lekt en druipst niet, is tweemaal zo lekker als „ruwe” honing en kost slechts de helft hiervan.

De redactie zou willen weten, wat met „ruwe” honing wordt bedoeld en waarom deze in de keel zou „steken”. Slaat dit op een oud bijgeloof, dat de bijen juist voor het verzegelen iets vergift in de cellen zouden doen?

Dergelijke aanprijzingen zijn een gevaar en een verdraaiing van de waarheid. Ten slotte vraagt de redactie niet alleen de bijenteelt-pers maar ook de bijenhoudersverenigingen, hiertegen stelling te nemen.

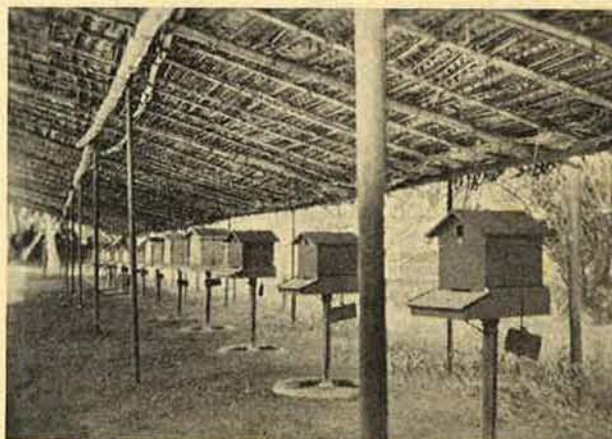
Men heeft bezwaar tegen de naam „ruwe” honing; toch moet men voorzichtig zijn niet een te „verfijnde” honing in de handel te brengen. Dit blijkt uit een artikel: Honing-publiciteit in Canada van Tom Shields in Gleanings 1955/9. Hij begint zijn belangrijk artikel met de mededeling: dat de honingverkoop in Canada afwijkt van die in de V.S., daar 75 tot 80% van de honing in Canada in versuikerde toestand (Dyce-proces) verhandeld wordt. Deze vorm heeft vele voordelen, daar het gebruik hiervan niet zoveel aanleiding geeft tot besmeuring als vloeibare honing.

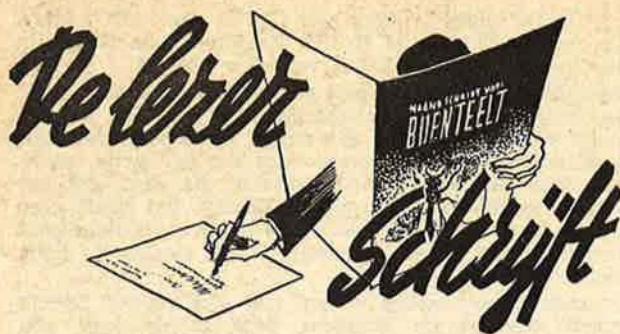
„In de laatste jaren hebben wij een reactie van de dames-huisvrouwen bemerkt ten opzichte van het kopen van onze „super refined liquid honey” (dus vloeibare honing, die bovenmate gezuiverd is). Ik geloof, dat enkele koopsters de mooie schittering en helderheid van deze vloeibare honing appreciëren. Andere verbruikers, en ik denk dat dit de waren zijn, worden iets achterdochtig en staan sceptisch tegenover deze honing. Is hiermede geknoeid? Enkele dames menen, dat wij de „ouderwetse honing-geur” verloren hebben.

De schrijver is bang dat, als men doorgaat met het zuiveren van de honing, men moeilijkheden zal krijgen met de Pure Food and Health (Warenwet) autoriteiten. Deze zouden wel eens op een dag kunnen zeggen: Sorry, boys, jullie verpakken geen zuivere bijenhoning. Dit product is slechts een zoete stroop, dat iets van honing weg heeft.

In Canada wordt niet veel reclame gemaakt voor vloeibare honing. Voor de laatste wereldoorlog voerde Canada 15% van zijn honing uit. Dit gebeurt thans niet meer, alles moet in het land verbruikt worden. In 1930 was het hoofdelijk gebruik $1\frac{1}{2}$ pound per jaar

Een bijenstal in Zuid-India. Let op het kleine formaat van de kastjes, die hier in gebruik zijn.





OVERDRIJVING SCHAADT

Houvast gevraagd!

Houvast, steun, ordening, vastomlijnde voorlichting gevraagd over de bestanddelen van onze honing.

Wat is waar van alle tegenstrijdigheden van: waarde, geen waarde, nuttig voor de mens, enz? Wat is goed, wat verkeerd bij reclame voor honing? De deskundigen praten vaak langs elkaar heen. Wat de een nuttig vindt voor de mens, gaat de ander totaal verwaarlozen. Ondergetekende is één van die niet-wetenschappelijk, niet-academisch gevormde doorsnee imkers.

Die meneer Koning zet alles maar eens ferm op een rijtje! Met kracht van toon. Kostelijk! Jammer dat zulke feiten niet verder komen dan de imkersogen. Ons eenvoudige, op dit punt niet ontwikkelde verstand kan al die vreemde namen, zelfs de namen dus, nooit onthouden om ze b.v. bij een honingstand op een tentoonstelling aan „het publiek” door te geven. Ook dat grote publiek zou er trouwens niets van snappen.

Wie rangschikt deze zaken nu eens op populair-wetenschappelijke wijze in een kleine folder of zo, dat de gegevens geschikt zijn om met een paar woorden aan anderen te worden verteld? „Is al vaak gebeurd”, zal directie Bijenhuis zeggen, „maar als we het gedrukt hebben is er geen vraag naar bij de imkers”.

De heer Lankkamp te Bathmen getroostte zich moeite en kosten iets verantwoord te drukken. Hulde! Maar ik meen te weten, dat hij het nooit weer zal doen. Als

en thans ongeveer 3 pound. De uit Europa gekomen mensen hebben vooral het verbruik van de donkere soorten doen toenemen.

Geneeskrachtig bijengif

In het vorige nummer van ons groentje hebben we kunnen lezen, wat de redacteur van het British Beejournal over de genezing van een blinde door bijensteken dacht. Deze zaak heeft ook in Frankrijk (waar volgens Alin Caillas in zijn rubriek Les Libres Propos, weinig aandacht aan het bijengif als geneesmiddel wordt geschonken) de aandacht getrokken.

Caillas zegt, dat 2 weekbladen en één avondblad een artikel hieraan gewijd hebben en wel met sprekende koppen: Bijen genezen ongeneeslijken. Bijen van Egyptische priesters doen wonderen in Engeland en (ondeugend) Bijengif à la perzik geneest Soxjet-zenuwzieken.

Volgens de Semaine du Monde, genas de grootvader van Mrs. Julia Owen, een Oostenrijkse arts, zijn keizer Frans-Joseph van een gewrichtsontsteking met deze nieuwe geneeswijze, die overigens van de farao's in rechte lijn tot ons gekomen zou zijn.

Toen Julia, na haar huwelijk, naar Londen vertrok, had zij in haar bagage (volgens genoemd weekblad), 168 bijen — niet ééntje meer — en wel 24 koninginnen en 144 werksters.

Deze weinig gewone samenstelling weerhield het kleine volk niet tot bloei te komen, te meer daar het gevoed werd met een mengsel van honing en een kunstmatig stuifmeel, waarvan de duizendjarige formule door de dokter van Frans-Joseph werd teruggevonden.

(Abeilles et Fleurs 1956/1)
Jékavé.

ons hoofdbestuur dan via het Bijenhuis en de heer Lankkamp met nog wel anderen, zelfs ook enige afdelingen, hun best hebben gedaan via tentoonstellingen e.d. de waarde van het produkt bekend te maken, krijg je een brief van een imkervriend met een knipsel uit Het Vrije Volk met een vraag over de waarde van honing en het antwoord van de medische medewerker, Dr. Heijermans, inhoudende dat men honing geen andere speciale voedingswaarde dan suiker moet toekennen, en dat hij geen heilzame werking voor het menselijk organisme heeft. Men kan, als men toch zoetigheid wenst, evengoed stroop gebruiken. Als je weer eens wat van de levende (mag ik dit als leek zo zeggen?) goede eigenschappen van honing vertelt, wordt je dit voorbeeld onder de neus gehouden. Historisch!

Ik heb geprobeerd iemand te vinden, de redactie van het Groentje weet dat, die een gedocumenteerd ingezonden stukje hierover aan Het Vrije Volk zou sturen. Het is me niet mogen gelukken. Of, als het wel gelukt zou zijn, mogelijk zelfs door iemand met een titel, dan vrees ik, dat de redactie het uit prestigeoverwegingen jegens haar medewerker en haar zelf, niet had opgenomen. Onze redactie had over materiaal moeten beschikken dit te doen, op gevaar van doodzwingen. Heeft ze dat nu, aan de hand van wat de heer Koning doet? Ja, maar het is gek, dan kan men weer (terecht, maar het gebeurt!), tegenwerpen: dat zijn allemaal buitenlandse gegevens. Dit is een onbeleefdheid van Nederlandse onderzoekers t.o.v. hun buitenlandse collega's. Met de bestuivings-onderzoekingen van bijen op koolzaad maken we immers dit onelegante gebeuren ook mee! Ik vertelde mijn eerlijke brave huisarts eens van proeven met een honingkuur in een kinderziekenhuis in Zwitserland en van de gunstige resultaten daarvan. Alles gecontroleerd door met name genoemde medici. Ja, het zou wel waar zijn, maar om dit in de praktijk toe te passen moesten er eerst wetenschappelijke publicaties over verschijnen. Ik neem dat voor eerlijk en juist aan. Maar wie laat die publicaties dan eens verschijnen, of welke instantie, redactie, neemt zoiets dan eens over uit het buitenland? Er wordt toch veel overgenomen (ook op ander gebied), van over de grenzen? Ik vroeg mijn apotheker eens waarom vroeger in de apotheek honingmede verkocht werd als middel tot het bevorderen van het „uitzetten” (duidelijk?) van mazelen en nu niet meer. Nu, we kwamen er niet uit, maar in dezelfde geest vroeg ik, of de apothekers wel honing gebruikten. Ik hoorde nooit van een imker, die honing aan een apotheek leverde. Ja, ze gebruikten het wel, maar in de vorm van Mel depuratum. Hoei, raar woord. Wat betekent dat? Nu, de honing werd verdund met water en gekookt. Althans in die geest ongeveer en dus verhit, omdat men in de apotheek niet anders mocht verkopen of het moest „gedesinfecteerd” zijn. Maar, dan is de waarde van de honing verloren gegaan. De Warenwet verbiedt immers ook, zonder de aanduiding als zodanig, het verkopen van verhitte honing? Ik ook een beetje geleerd doen, terwijl de domheid van mijn gezicht straalt, en zeggen dat alle enzymen, zuren, zouten enz. toch waardeloos werden. Inderdaad, maar het was nu eenmaal voorschrift. He-las, ik neem dit aan.

Ik wil nog zo'n vrouwelijk bierkaaitje, waartegen we moeten vechten, noemen. Bij het eten van tegenwoordig komt wat meer wetenschap te pas dan vroeger. Gelukkig. Nu leest men daar wel eens iets over en ook vooral in de reclamefolders. Deze laatste zijn niet altijd geheel betrouwbaar. En daarom vroeg een vrouwenvereniging in Hardegarijp (een dorp, 10 km van Leeuwarden), een lezing aan over dit onderwerp bij de Voedingsraad. Er kwam een joffer uit Den Haag. Op een vraag over de voedingswaarde van honing zei deze jonge dame: „veel te duur, gebruik gerust maar stroop”. Die plattelandsvrouwen, die ook wel weten dat je een gezin goedkoop in leven kunt houden met bruine bonen, kunstboter en stroop, hebben deze uitspraak van dat bureau en Vitamientje, zoals ze die juffrouw daar noemden, niet genomen. En er is aardig deining door ontstaan. Ze wisten daar ook wel, dat een fabrieksproduct niet met een natuurproduct op één lijn te stel-

len is. Imkers uit de buurt vroegen onze redactie te protesteren tegen dergelijk plomp optreden van de Voedingsraad, die hier dan de plank missloeg, maar elders mogelijk raak. De naam van die raad heeft immers autoriteit, nietwaar? Aanvankelijk hoorden we daarvan niets, doch achterna vernamen we, dat de redacteur een bescheiden verweer instuurde aan Het Vrije Volk. Men meende hierop van die krant met geen letter te moeten reageren. Dr. Heijermans en de Voedingsraad nemen, als we goed zijn ingelicht, hetzelfde standpunt in t.o.v. de waarde van honing. Het protest tegen dit soort „voorlichting” heeft schijnbaar dit enige resultaat opgeleverd, dat de Tuinbouwgrids, die steeds de voedingswaarde van honing in haar voedingsmiddelentabel opnam, dit nu naliet... Men kan zich ook beter onthouden. Maar waar halen die autoritaire instellingen deze gegevens vandaan?

We signaleerden hier ervaringen uit de praktijk. Bij de personen, die veel voor de bekendmaking van de waarde en de eigenschappen van de honing deden, noem ik nog gaarne wln. de heer Asbeek-Brusse en niet te vergeten Dr. de Boer, indertijd directeur van het Nederlands Honingcontrolestation. Er zullen er nog meer zijn.

We moeten iets constructiefs opbouwen, bruikbaar om ons te verweren in gevallen als genoemd en voor dagelijks gebruik. Voor dit laatste moeten we niet te veel in onderdelen trachten aan te tonen wat de waarde van honing is. Hoeveel as er in de verschillende soorten honing zit, doet er niet toe. In tomaten zit ook geen (of wel?) as en eiwit e.d. en toch leerde het publiek tomaten eten omdat ze gezond zijn. Men eet citroen en sinaasappel tegen de griep. Men moet hier voelen wat ik bedoel. Zullen bevoegde helpers het eens proberen op poten te zetten? Het hoofdbestuur laat maar geen duizenden folders drukken, maar het moet wel documentatiemateriaal achter de hand hebben. Trots alles schijnt het publiek meer in honing te zien dan Dr. Heijermans en Vitamientje, want na een goede oogst leest men maar weinig aanbiedingen van honing in het Groentje. Gelukkig!

Niet onvermeld wil ik laten, dat me ook bekend is, dat meerdere artsen tegenwoordig in bepaalde gevallen het gebruik van honing aanbevelen.

Nu, mijnheer Koning, als de redactie dit stuk opneemt heeft u uw zin en vele leden-imkers, verwacht ik, ook. Het is niet de eerste keer, dat de kolommen hiermede gevuld worden. Iets constructiefs van onweerlegbare aard kwam er nog nooit. Hopen we van nu wel!

LEEWARDEN

TJ. STIENSTRA

BIJEN VOOR DE RADIO.

De N.C.R.V. geeft op maandag 12 maart a.s. van 14.05 tot 14.35 vbor de schoolradio een projectieles over bijen onder de titel „Zoem, bijtje, zoem”.

ESPERANTO.

Een Franse esperantiste wil graag corresponderen met een Nederlandse bijenliefhebber. Haar adres is: Sino P. Bariteaud, „Verda Stelo”, Sainte Brigitte, Grasse (A.M.) France.

Plaatsing van bijenvolken op het fruit

Ook in 1956 zal het mogelijk zijn bijenvolken te verhuren voor plaatsing in de boomgaarden door bemiddeling van de afdeling Bunnik en Omstreken. De verhuurprijs is hetzelfde gebleven. De imker ontvangt van afdeling Bunnik f 5,50 per kast en f 5,— per korf. Hier zijn de administratiekosten voor afd. Bunnik reeds af.

De imkers dragen zelf de kosten van vervoer. Als bijdrage in deze kosten ontving men 25 cent vergoeding per volk. Door de steeds stijgende kosten heeft het bestuur besloten deze bijdrage voor die imkers, welke 10 km of verder naar het fruit (per keer) moeten reizen, deze vrachtbijdrage te verhogen voor kasten tot f 1,— per kast en voor korven tot f 0,75 per korf. Een belangrijke verbetering dus. Momenteel kunnen we waarschijnlijk nog volken plaatsen in Noord-Holland (omgeving Hoorn) en verder op diverse plaatsen hier en daar enkele volken. Wij kunnen thans nog niet mededelen hoe de belangstelling van de fruittelers zal zijn voor het huren van bijenvolken, daar zij meestal jammer genoeg vaak tot vlak voor de bloei wachten met het bestellen van de benodigde volken. Imkers en afdelingen kunnen hun volken derhalve geheel vrijblijvend opgeven aan de administratie der afd. Bunnik-Houten, Achterdijk 26, Bunnik, tel. K 3405 - 305, waar ook alle nadere inlichtingen te verkrijgen zijn. (Postzegel voor antwoord insluiten). Het laatste nieuws van de verhuur van bijenvolken wordt gepubliceerd in het maart-aprilnummer van „Bijennieuws”, orgaan der afdeling Bunnik, welk nummer op aanvraag gratis verkrijgbaar is en zo mogelijk in het Groentje van april.

C. PATER Jzn.

Bloeiende
perziken
in een kas.

Foto:
A. J. v. Willigen,
Goes.



Vragenrubriek

Vragen voor deze rubriek zenden aan het Bijenhuis te Wageningen

Vraag 5.

Ik moet in februari verhuizen naar een woning op ongeveer 2 km afstand. Kan ik de bijen ook verhuizen? Of is het beter de volken te laten staan tot de heidebloei? Verlies ik op deze afstand niet te veel vliegbijen?

M. J. V. te M.

Volk verplaatsen over 2 km.

Het beste is dat u met verplaatsen wacht tot na de eerste flinke reinigingsvlucht, maar dan ook liefst onmiddellijk daarna, tegen het vallen van de avond. De bijen zo min mogelijk verontrusten, dus geen reisramen aanbrengen en de winterbedekking binnen in de kast, hetzij dekplanken of -kleedjes, stil op hun plaats laten. Alleen de vlieggaten sluiten is voldoende. Voor verlies van vliegbijen behoeft u niet bevreesd te zijn. Dit zou wel het geval zijn, wanneer u met het verplaatsen wacht tot de bijen reeds geregeld uitvliegen. Daarvoor is de afstand van twee kilometer te gering. Het vroegtijdig maken van kunstzwermen kan zonder meer het terugvliegen van vliegbijen op die afstand niet verhinderen.

S.

Vraag 6.

Wij willen raathoning zien te winnen. Moeten we daarvoor secties aanschaffen, of kan het even goed met gewone slingeramen? Volgens Wedmore is het laatste heel goed mogelijk. Ons kastensysteem is W.B.C. en Verbeterde Simplex en we gebruiken altijd twee broedkamers op elkaar.

L. H. v. d. W. te C.

Raathoning winnen.

Het is inderdaad niet alleen mogelijk raathoning te winnen in „slingerramen” (honingkamerramen), maar het is ook veel gemakkelijker, dan raathoning te winnen in secties. Gebruik van secties vereist méér zorg en méér uitgaven, maar raathoning in secties brengt ook meestal een hogere prijs op. Of het een of het ander voordeliger is hangt dus af van de prijs, welke men voor beide kan maken.

Raathoning moet altijd bestaan uit honing in maagdelijke raat. Daarom kunnen hiervoor nimmer oude raten worden gebruikt.

Voor het winnen van raathoning is speciaal hiervoor vervaardigde zeer dunne kunstraat in de handel. Deze kunstraat wordt op de gewone wijze aan de bovenlat bevestigd. Tussen kunstraat en zijlatten late men een paar millimeter en tussen kunstraatvel en onderlat ongeveer één centi-

meter ruimte. Men gebruike echter geen spandraad, tenzij men over een elektrisch apparaat beschikt, waarmee, na de oogst, de draad kan worden verwarmd; deze kan dan met een tangetje voorzichtig worden uitgetrokken in de richting van het verlengde van de draad.

Om de mooiste raathoning te winnen mag echter in 't geheel geen kunststraatvel gebruikt worden, maar mag slechts een strookje kunstraat van één centimeter onder de bovenlat worden aangebracht.

Men kan alleen met succes raathoning winnen in zeer sterke volken gedurende een zware dracht.

Raathoning winnen op het koolzaad heeft geen zin, omdat deze honing te snel granuleert. Op het fruit en op de klaver gaat het wel, als men gelegenheid heeft de gewonnen honing onmiddellijk na de oogst in kleine hoeveelheden direct aan de consumment af te zetten. De fijnste en best houdbare raathoning oogst men op de heide. De heideraathoning blijft, mits doelmatig bewaard (d.i. droog, donker, niet te koud en stof- en motvrij, zonder gebruik van sterk riekende motwerende middelen) een geheel jaar en langer goed. Is de heidehoning echter vermengd met honing van het wilgenroosje, hetgeen nog al eens voorkomt, dan gaat ook deze na enige weken granuleren.

Als u, zoals u zegt, altijd twee broedkamers gebruikt, dan kunt u voor het winnen van raathoning daar wel een honingkamer boven zetten, mits de twee broedkamers ook beide volop broed bevatten. Is de bovenste broedkamer echter bedoeld als honingzolder, verwissel deze dan liever voor een honingkamer.

Maak gebruik van een rooster en hang midden in de van ramen met strookjes voorziene honingkamer een klimraam, d.i. een uitgebouwd raam, bij voorkeur een, waarin reeds gebroed is. Penseel deze raat vóór het opzetten met wat lauwwarm honingwater.

S.

Vraag 7.

1. Half maart bekeek ik een van mijn volken: normaal volk, een weinig broed, voer genoeg. Twee weken later: geen bij meer te zien, wel 2 à 3 ramen voer. Wat heeft hier gehaperd?
2. Een bevriend imker zegt, dat hij voor het reizen naar het fruit twee volken met moer en al bij elkaar in één kast hangt en dat hij daarbij geen last van vechten of koningin afmaken heeft. Gaat dat goed?
3. Ik ben al 50 jaar imker. Toen we nog korven hadden, had-

den we voor de heidedracht van elk volk de opzetter, een brandzwerm en een endeling. Resultaat gemiddeld 30 pond honing per volk van de heide, de brandzwerm en de oude stok iets meer, de endeling iets minder. Hoe de rest van het jaar ook uitviel, de heide maakte alles goed, een uitzonderlijk jaar daargelaten. In die tijd waren er hier veel bijenhallen. De oppervlakte heide is verminderd, maar het aantal volken ook en elke bij heeft tegenwoordig zeker nog net zo veel heidebloempjes te bevliesen als toen. Waarom geeft de heide nu niet zo veel meer?

M. V. te M.

Volk op 1 april verdwenen.

Verenigen van volken in het voorjaar. Achteruitgang heidedracht.

1. Vermoedelijk is in het door u bedoelde geval bij de voorjaarsinspectie de moer verloren gegaan, hetzij door beschadiging of door inballen. In verband met het ongunstige voorjaarsweer heeft het volk toen geen redcel(len) aangezet en is het zo ten onder gegaan. De nog aanwezige bijen bedelen zich onder die omstandigheden soms bij andere volken in. Ik spreek hier echter slechts een voor de hand liggend vermoeden uit; er zijn nog tal van andere mogelijkheden.

2. Tot ongeveer half april kunt u inderdaad twee volken zonder verdere voorzorgen met elkaar verenigen, zonder dat zij elkander vijandig gaan behandelen. Eén van de moeren wordt dan wel afgemaakt. Dit is evenwel geen absolute regel en er blijft dus altijd enig gevaar aan verbonden, doch dit gevaar is zeer gering. U zou met deze manipulatie wel wat voorzichtig moeten zijn, als de bijen reeds vroeg in het voorjaar een dracht hadden meegemaakt en zich als gevolg daarvan reeds sterk hadden ontwikkeld. Dan zou ik maar liever veiligheidshalve de krantenmethode toepassen.

3. U meent, dat er in uw omgeving voor de bijen nog evenveel heidebloempjes per vliegbij beschikbaar zijn als vroeger, en dit kan ook wel juist zijn. Maar als oude imker weet u ook wel, dat de oogst niet uitsluitend afhankelijk is van het aantal beschikbare bloemen. Veel oude heidevelden zijn ontgonnen en voor dat doel koos men meestal niet de slechtste gronden uit. Wat overgebleven is, is veelal minderwaardige grond en bovendien is van de overgebleven heidevelden de afwatering zo prachtig geregeld dat zij voor onze bijen weinig of geen waarde meer hebben.

S.

Vraag 8.

Hebben jeugdleden stemrecht bij bestuursverkiezingen in een afdelingsvergadering?

A. S. te D.

Stemrecht jeugdleden.

De algemene vergadering 1952 besloot het volgende:

„Jeugdleden kunnen zijn zij, die bij de aanvang van het verenigingsjaar nog geen 18 jaar zijn. Het afdelingsbestuur heft van hen slechts de halve contributie en het verstrekt hen voor hoogstens twee volken suiker. Jeugdleden hebben geen stemrecht. Ze delen wel in de collectieve verzekering en ontvangen wel het maandschrift.” Natuurlijk is het wel de bedoeling dat zij, in daartoe leidende gevallen, wel meepraten. G.

Vraag 9.

In een radicale honingslinger staan de ramen met raat recht uit de as en niet, zoals bij de gewone slinger, haaks t.o.v. de as van de slinger.

Hoe hoog moet het toerental ongeveer zijn als de bovenlat een cirkel beschijft met een straal van 485 mm en hoe hoog bij een straal van 360 mm.

J. v. d. V. te L.

Radiale honingslinger

Antwoord: De bedoeling van het slingeren is de honing zoveel mogelijk uit de raten te verwijderen en de raten zo min mogelijk te beschadigen. Daarom is zowel het minimum als het maximum toerental van de draaiende kooi of ratenhouder beperkt. Draait men te langzaam, dan blijft te veel honing in de raten achter, draait men te snel, dan breken de raten of deze worden op andere wijze ernstig beschadigd.

Bij gebruik van een radiale honingslinger, waarin dus de raten met de bovenlatten naar de buitenwand en met de onderlatten naar de as gericht staan, mag het toerental van de ratenhouder, met een radius van 485 mm, per minuut 200 tot 400 bedragen; met een radius van 360 mm mag het toerental bedragen 270 tot 550 per minuut.

Intussen moet u wel rekening houden met de toestand van de raten, met de temperatuur van de ruimte, waarin u werkt en met de soort honing welke u slingert.

Bovenstaande normen gelden voor deugdelijk met draad versterkte raten. Oude meermalen bebroede raten kunnen meer druk verdragen dan nieuwe raten. Voor deze laatste zult u het toerental wat lager moeten stellen. Ook zal het toerental lager kunnen zijn, als u in een ruimte met hoge temperatuur werkt (met „hoge” temperaturen worden hier bedoeld temperaturen van meer dan 24° C.). Voor het slingeren van de lichtere soorten voorjaars honing zult u voorts met een geringer toerental kunnen volstaan dan voor taaiere soorten honing.

Van zeer veel belang is, dat u zeer langzaam begint en het toerental slechts geleidelijk opvoert, terwijl eveneens het toerental geleidelijk moet afnemen, vóórdat de machine tot stilstand wordt gebracht.

De motorisch aangedreven radiale slingers zijn meestal zó geconstrueerd, dat zij op 3 verschillende snelheden kunnen worden ingesteld. S.

Het houden van bijen in een afgesloten vertrek hetwelk kunstmatig verlicht wordt

DOOR Dr C. L. DEELDER

De laatste tijd verschijnen er artikelen in de wetenschappelijke tijdschriften over onze bijen, die alle de verdienste hebben, dat ze — behalve voor de theoreticus — ook voor de practicus, dus de imker, interessant zijn en van nut kunnen worden. Zo'n artikel is hetgene dat handelt over het bovenstaande onderwerp *).

Tot nu toe probeerde men steeds tevergeefs om bijen zodanig in afgesloten ruimten te houden, dat de dieren toch hun natuurlijke activiteit ontplooiën. Men ziet dan meestal, dat de haalbijen óf kruipend de drachtbron opzoeken, dan wel net zo lang rond de lichtbron blijven cirkelen, tot ze uitgeput neerstorten. Andere verschijnselen zijn, dat de dieren zich niet voldoende ontlasten, zodat het volk aan ziekte te gronde gaat, dat de broedaanzet verdwijnt en zo meer.

Renner meent nu een methode gevonden te hebben, die vrij bevredigend werkt. In zijn „bijkamer” bevindt zich nu reeds langer dan twee jaar eenzelfde volk. De bijen vliegen vrij rond en verzamelen stuifmeel en suikerwater. De koningin legt regelmatig door, ook des winters, en de jonge bijen komen regelmatig uit en nemen zodoende de plaats in van de gestorven individuen.

Hier volgen de eisen, waaraan een vliegkruimte volgens hem moet voldoen. Deze moet minstens 4½ m lang, 2½ m breed en 2½ m hoog zijn. De wanden moeten witgekalkt zijn en bovendien behoren er zoveel TL-buizen aanwezig te zijn boven een gematteerd doorschijnend plafond, dat 1 m boven de bodem de lichthoeveelheid 500—1000 Lux bedraagt. Van belang is voorts, dat de temperatuur op ongeveer 28° Celsius gehouden wordt en het vochtigheidsgehalte op 60—80%.

Grote figuren aan de wand en bij het vlieggat dienen voor oriëntatie. Water moet dagelijks toegediend worden, terwijl stuifmeel, geleverd door een speciale firma, in een schaalte gegeven wordt. Daarenboven wordt af en toe een stuifmeelraat in het volk gehangen. De bijen worden met suikerwater gevoerd, terwijl ook wel verse bloemen gegeven worden.

Alhoewel de verkregen resultaten vrij bevredigend zijn, meent Renner, dat een ideale bijkamer tenminste 7 x 3 x 3 meter groot moet zijn, terwijl ook een grotere lichtsterkte gewenst is. Speciaal moet ervoor gezorgd worden, dat de uitwerpselen dagelijks worden verwijderd om optreden van nosema tegen te gaan. Tot nu toe wordt deze ziekte met Pumidil B bestreden.

Met de bovenbeschreven inrichting heeft Renner al een aardige proef gedaan betreffende de tijdin der bijen, waarbij hij een volk per vliegtuig van Parijs naar New York en omgekeerd verstuurde. Hij concludeerde toen, dat de tijdin der bijen door inwendige oorzaken te voorschijn wordt geroepen.

Al is dit resultaat van wetenschappelijke waarde, toch geloof ik, dat Renner's bijkamer eveneens een praktisch belang kan hebben. Ik denk hierbij wel in de eerste plaats aan een mogelijkheid om koninginnen op natuurlijke wijze te laten bevruchten. Proeven zullen moeten uitmaken, of dit uitvoerbaar is. En zo zijn er wellicht nog andere mogelijkheden, waarbij de bijkamer van nut kan zijn.

*) M. Renner, Über die Haltung von Bienen in geschlossenen, künstlich beleuchteten Räumen. Naturwissenschaften 42, (19), p. 539, 1955.

WERKTEKENING ZESRAAMSKASTJE.

De secretaris van onze afd. Hengelo (Ov.), de heer H. Bulk, was zo vriendelijk een stel werktekeningen van het zesraamskastje voor ons te maken. Hij gaf er bovendien een aantal aanwijzingen bij voor het vervaardigen van het kastje. Willen de lezers, die hierin belang stellen, dat even schrijven aan het Bijenhuis te Wageningen?

Als we het aantal gegadigden weten, kunnen we nagaan hoe we de leden het beste van het werk van de heer Bulk kunnen laten profiteren. We zeggen hem hier alvast dank voor het vele werk, dat hij belangeloos voor zijn mede-imkers verrichtte.



Officiële mede- delingen

VERGADERING HOOFDBESTUUR 18 FEBRUARI 1956

Bij de opening worden de nieuwe hoofdbestuursleden, de heren Maagendans en Pater geïnstalleerd. Het hoofdbestuur zal aan de algemene vergadering voorstellen het aftredende hoofdbestuurslid voor de groep Veluwe, de heer A. v. Rooijen te Ede, te benoemen tot erelid der vereniging.

De jaarstukken worden vastgesteld, ze worden in het aprilnummer van het groentje gepubliceerd. De begroting 1957 geeft aanleiding tot langdurige besprekingen. Men is het er algemeen over eens dat het quorum wederom moet worden vastgesteld op f4,50. Het teruglopen van het ledental baart nog steeds zorgen. Het hoofdbestuur is van mening dat sommige afdelingen te weinig gebruik maken van de mogelijkheden om gratis lezingen te laten houden. Ook aan cursussen kan nog meer aandacht worden besteed. Als onze afdelingen niets anders dan doen suiker distribueren, verlagen ze onze vereniging tot 'n suikerbondje en dat is in strijd met haar doelstelling. Vele actieve afdelingen echter maken volledig gebruik van de geboden service en we hopen dat het er steeds meer zullen worden.

Wat de suikerprijs betreft, schenkt men soms aandacht aan geruchten die van alle waarheid ontbloot zijn. Het hoofdbestuur stelt vast dat onze suiker niet duurder is dan elders.

In het groentje zal dit jaar weer een rubriek voor onze korfimmers worden opgenomen.

Het hoofdbestuur doet een beroep op de actieve leden van enige „slapende” afdelingen om hun schouders eens te zetten onder een aardig zomerprogramma (b.v. een praktische les op de bijenstal van een van de leden) en een goed winterprogramma, waarvoor tal van sprekers, films en filmstroken ten dienste staan. Men houde ook eens een hersengymnastiekavond, een darrenforum enz.

Het voorstel van de afd. Nieuw Scheemda is onvoldoende ondersteund om het op de agenda van de algemene vergadering te plaatsen. Deze vergadering moet wegens zalenschaarste gehouden worden op zaterdag 2 juni. De agenda komt in het volgende groentje.

In het bestuur van de Bedrijfsraad wordt benoemd in de vacature van Rooijen de heer H. G. Maagendans, hoofdbestuurslid voor de groep Veluwe. Plaatsvervangers in dat bestuur zijn de heren B. A. van der Sande en J. C. van den Berg, resp. h.b.-lid voor de Betuwe en Overijssel-West. De commissie afd. Handel wordt aangevuld met de heer J. C. van den Berg.

Naar het congres te Wenen wordt afgevaardigd de heer J. Timmermans te Assen, hoofdbestuurslid voor Drente.

De Imkersdag 1957 zal in Rotterdam worden gehouden.

In de juridische commissie worden benoemd de heren Mr. L. R. J. ridder van Rappard en H. G. Maagendans, terwijl zo mogelijk nog een jurist zal worden aangetrokken.

De belangstelling voor een schriftelijke cursus is zodanig, dat de commissie van redactie de mogelijkheden nog eens zal onderzoeken.

In de commissie voor de Koninginne teelt wordt benoemd de heer A. H. van den Berg te Egmond Binnen.

Besloten wordt een wisselprijs beschikbaar te stellen voor de afdeling honingkoek en honinggebak van onze Nationale Honingtentoonstelling.

JAARVERSLAG AFD. HANDEL 1955

Het begin van het achter ons liggende boekjaar liet zich niet al te best aanzien. De omzet van bijenteelt-artikelen lag een heel stuk beneden die van het vorige jaar. Dit was tot op zekere hoogte heel begrijpelijk, want het jaar 1954 had voor de imkers niet veel goeds gebracht.

Veelal vindt dit z'n weerslag in de omzet van materiaal. Toen er echter over de voorjaarsdracht gunstige berichten binnenkwamen, steeg meteen de vraag naar artikelen. Naarmate het jaar verstreek en overal in den lande goede oogstresultaten waren behaald, bleek ons aanvankelijk pessimisme voor wat de omzet betreft, geheel ongerechtvaardigd te zijn geweest.

Bij het afsluiten van de boeken bleek de totaalomzet van bijenteeltartikelen hoger te liggen dan in voorgaande jaren. We mogen dan ook gerust zeggen, dat de oogstresultaten de grondslag zijn geweest van een verhoogde omzet.

Voor de vraag naar honingbokalen was beduidend hoger en als we de reacties die we op de bokaal ontvingen als vaststaand mogen aannemen, dan zal deze z'n weg naar het publiek wel vinden.

Kunstraat is een artikel dat niet zo heel erg aan conjunctuurschommelingen onderhevig is. Vele imkers vernieuwen hun raten in het voorjaar, ondanks goede of slechte tijden, zodat de vraag veelal constant blijft. De internationale wasprijs is nog steeds stijgende en we zullen in de naaste toekomst niet aan een prijsverhoging voor kunstraat kunnen ontkomen. Het gevolg hiervan echter is ook, dat ook voor ruwe raat en zuivere bijenwas een hogere prijs betaald zal kunnen worden.

De vraag naar honing loopt de laatste jaren nogal omhoog. Hoewel het tot op zekere hoogte een luxe artikel is, zullen er toch weinig of geen imkers zijn, die hun honing niet op de één of andere wijze kunnen kwijten. Wij betreuren het echter zeer dat er nog vele imkers zijn, die hun honing tegen een te lage prijs aan de consument verkopen. Dit is beslist

niet nodig en zij dienen zich er dan ook op te beraden een hogere prijs te bedingen voor de kleinhandel. Zo niet, dan is dat niet bevorderlijk voor een gezonde handel en afzet. De prijs van buitenlandse soorten is de laatste tijd niet onbelangrijk gestegen zodat deze op het moment, dat we dit jaarverslag schrijven geen concurrent is van ons eigen produkt. Tenminste de goede soorten niet. Een gunstig teken voor de toekomst!

JAARVERSLAG VAN DE SECRETARIS OVER HET JAAR 1955

Ontwikkeling van de volken, dracht

Hoewel de voorjaarsontwikkeling van de volken slecht was, is 1955 voor velen toch een uitstekend honingjaar geworden. Voor bijzonderheden zij verwezen naar de rubriek „Oogst en Dracht”.

Onderwijs en voorlichting

In het seizoen 1954/55 werden 17 (vorig jaar 62) cursussen en 16 (27) lezingen met Rijks- en Verenigings-subsidie gehouden. Zij, die met vrucht een cursus voor beginners volgden, werden wederom in de gelegenheid gesteld een subsidie in de vorm van twee bijenkasten aan te vragen.

De film „En nu honing winnen” (de Aalster bedrijfsmethode), de film „Als een bij een bij ontmoet” en de film „De Honingbij” zijn gedurende het seizoen steeds uitgeleend geweest. Van de gelegenheid om filmstroken (o.a. over de Aalster methode) te lenen, werd een druk gebruik gemaakt.

Markten en tentoonstellingen

Op de voorjaarsmarkten werden bijna 200 (300) volken aangevoerd. De prijzen bedroegen voor kastvolken f 15,— tot f 25,— (f 20,— tot f 35,—); voor korfvolken f 6,— tot f 22,— (f 7,50 tot f 17,—) en voor zesraamskastjes f 12,50 tot f 22,50 (f 12,50 tot f 17,50). Een paar boogkorven brachten f 15,— op.

Op de zomermarkten werden ruim 550 (800) volken aangevoerd. De prijzen bedroegen voor kastvolken f 25,— tot f 50,— (f 30,— tot f 35,—), voor korfvolken f 8,— tot f 18,— (f 9,— tot f 16,—) en voor zesramers f 15,— tot f 20,— (f 12,— tot f 15,—). Op de najaarsmarkt te Eerbeek brachten 10 korven f 12,50 tot f 18,— (f 10,— tot f 18,—) op. Enige afdelingen organiseerden honingmarkten en tentoonstellingen.

Activiteit der afdelingen

Enige afdelingen ontplooiden een grote activiteit op allerlei gebied, andere laten vrijwel nimmer iets van zich horen. Het zou van belang zijn als de „slapende” afdelingen eens begonnen met het houden van een lezing, die vrijwel niets behoeft te kosten, of met een gezellige avond met hersengymnastiek o.i.d.

Ledental

Aan het eind van het verslagjaar be-

droeg het ledental 10.427 (11.670), het aantal afdelingen 311 (317). Opgeheven werden de afdelingen Deldamsvaart-Dorp, Harskamp, Nieuwolda, Tegelen en Uffelte. De leden van Rhenen sloten zich aan bij Wageningen en die van Vries-Zuidlaren bij Zuidlaren en Paterswolde. Als nieuwe afdeling werd ingeschreven: Schinnen-Heer.

Imkersdag

De Imkersdag te Nijmegen werd door 1300 (1000) personen bezocht.

Nationale Honingtentoonstelling

Het aantal inzendingen was belangrijk groter dan vorig jaar, de kwaliteit van de inzendingen is thans constant buitengewoon goed te noemen.

Honingprijzen en honinghandel

Op de honingmarkten bedroegen de prijzen voor heideraathoning f 2,50 tot f 3,— (f 5,—) per pond, voor heideslengerhoning f 1,75 tot f 2,— per flacon (f 2,10 tot f 2,50) en voor zomer-slengerhoning f 1,50 per flacon (f 1,30 tot f 2,—).

De hoge noteringen van 1954 werden veroorzaakt door misoogst.

Bijenweide

Hoofdbestuur en enige afdelingen deden weer hun best om honing- en stuifmeelgevend gewassen aan te planten te krijgen, over het algemeen met goed succes.

Bespuitingsschade

Uit de fruit- en koolzaadgebieden werden enige gevallen van bijenslenschade gemeld. In het Maandschrift is daarover uitvoerig bericht. Het hoofdbestuur en zijn besputingscommissie hebben al het mogelijke gedaan om tot een wettelijke regeling te komen. Aan het eind van het verslagjaar was deze regeling in studie bij de Commissie voor Phytopharmacie.

Mijtsiekte

De bestrijding van de mijtsiekte werd met kracht voortgezet. Voor zover bekend beperkt de ziekte zich nog steeds tot Zeeuws-Vlaanderen en Zuid-Limburg.

Examen Praktisch Imker

Voor dit examen slaagden 20 (14) kandidaten.

Algemene opmerking

Er is nog steeds een vrij grote groep leden, die geen gebruik maakt van de voorlichting, gegeven door middel van het Maandschrift, cursussen en lezingen. Daardoor behalen ze geen goede resultaten en ook dit jaar heeft een aantal van deze „zwakke broeders" de bijen opgeruimd. Gelukkig echter slagen steeds meer actieve afdelingsbesturen er in de moderne bedrijfswijzen bij hun leden te propagieren. Dit blijkt o.a. uit het feit, dat ongeveer drie maal zoveel afdelingen in het seizoen 1955/56 lezingen en cursussen hebben aangevraagd dan in het verslagjaar. We kunnen slechts hopen, dat de voorlichting in toenemende mate de imkers zal bereiken, die deze het meest nodig hebben.

Uit de Afdelingen

AFD. BUNNIK-HOUTEN

Afd. Bunnik-Houten e.o. hield op 6 febr. haar jaarvergadering. 1955 was een jaar vol activiteit: Excursie naar de E 55, deelname aan Imkersdag en Nat. Honingtentoonstelling, waar 7 leden prijzen behaalden. Medewerking aan 2 tentoonstellingen en de eerste televisie-uitzending van en over bijen door onze afdeling. Een cursus voor beginners werd gegeven en een cursus voor gevorderden aangevangen. Een extra subsidie werd verstrekt aan beginnende imkers. Verder willen we noemen de honingdrank Polar. Het ledental onderging een kleine teruggang, evenals de verhuur van bijenvolken voor bestuiving van fruitbloesem. De voorzitter sprak zijn waardering uit voor een 5-tal leden, welke altijd geheel belangeloos het bestuur terzijde staan, o.a. bij de organisatie van tentoonstellingen e.d. en overhandigde hen namens de afdeling elk een aardige attentie. De kas gaf een batig saldo te zien van f 8,05, terwijl de depothouder A. N. Witjes meedeelde, dat de omzet van imkersartikelen in het depot f 515,14 bedroeg in 1955. Bij de bestuursverkiezing werd herkozen de heer H. de Kruijff uit Houten, terwijl als nieuwe leden zitting namen in het bestuur de heren J. Bötzel, Cothen en W. J. G. Hoogstraten, Bunnik. Plannen bestaan er om naar de Imkersdag in Apeldoorn te gaan en voor oprichting van een Studiekring van Stichtse Imkers. 2 nieuwe leden konden ingeschreven worden.

C. P.

AFD. HIERDEN

Ledenvergadering op 24 jan. 1956

Ondanks de sneeuwstorm en de koude waren veel leden opgekomen. De voorzitter, G. v. d. Brink, opent de vergadering en heet allen hartelijk welkom, inzonderheid de spreker van deze avond de heer J. F. Verhoeven uit Beckbergen. De secretaris deelt mede, dat 29 febr. voor ons komt spreken de heer Groenveld te Wageningen, met als onderwerp: „Achter de schermen van het H.B." De heer Verhoeven sprak over het onderwerp: „Bijenteelt in verband met fruit-

teelt en landbouw en de gevaren daaraan verbonden".

Hoewel deze uiteenzetting veel met fruit te maken had, was het toch voor allen zeer leerzaam. Hij vertelde ons over steriele rassen en fertiele rassen. Met de aanplant moet hier rekening mee worden gehouden.

Bijen zijn bloemvast, in tegenstelling met wespen, hommels, vliegen en andere insecten. Toch bevorderen deze insecten onze bestuiving.

Pruimen en kersen geven veel honing. Appels en peren geven geen overschot aan honing. Ook werden de bestrijdingsmiddelen niet vergeten. Voor drinkwatervergiftiging behoeft men niet bang te zijn. Alleen bij een slechte dracht gaan de bijen op water uit.

Verder beantwoordde de heer Verhoeven veel vragen betreffende de bijenteelt. Elf uur sloot de voorzitter deze vergadering en dankte de heer Verhoeven voor hetgeen hij deze avond heeft gebracht.

W. A. DIRKSEN, secr.

AFDELING HEERDE

Onze afdeling trof het wel zeer slecht op 10 januari toen zij haar jaarvergadering hield. Een sneeuwstorm raasde over ons dorp, zodat bijna geen mens buiten de deur kon komen en toch waren er nog 9 leden die de sneeuw en storm trotseerden. En opmerkelijk was dat de drie leden die het verst weg wonen er toch nog waren. Hulde aan deze trouwe verenigingsleden. De voorzitter opende deze vergadering dan ook met allen hartelijk welkom te heten, inzonderheid de heer Legerstee die zo bereidwillig was om voor ons de film „Als een bij een bij ontmoet" te draaien.

De voorzitter schetste het afgelopen jaar in enkele details en was zeer tevreden over het bijen- en honingjaar. Alleen vond hij het jammer dat er weer 9 leden waren die de contributie niet hadden betaald, temeer omdat onze vereniging al niet zo sterk is. Na de huishoudelijke punten volgde de pauze, waarin de aanwezige leden een sigaar en een consumptie werden aangeboden.

Na de pauze werd de film gedraaid met als toegift een teken- en lachfilmje.

Hierna sloot de voorzitter de vergadering en dankte de heer Legerstee voor de moeite en bereidwilligheid en de aanwezige leden voor hun komst.

AFDELING STAPHORST

HULDIGING KL. BLOEMERT



Op de jaarvergadering van 28 december herdacht onze afdeling het feit, dat de heer Kl. Bloemert voor 40 jaar als bestuurslid werd gekozen, waarvan vele jaren van de afdeling de Wijk. Het hoofdbestuurslid v. d. Berg uit Kampen sprak de jubilaris toe en spelde hem de medaille van verdienste der vereniging op de

borst. De afd. Meppel en de Wijk spraken de jubilaris toe, waarbij laatstgenoemde memoreerde, dat er altijd een goede samenwerking was geweest in het belang van imkers en vereniging. In zijn dankwoord sprak de jubilaris de hoop uit nog vele jaren in het belang van de bijenteelt te mogen werken.

G. KNOL, secr.

Op 11 januari 1956 overleed op de leeftijd van 61 jaar ons geacht lid, de heer

W. SCHOUTEN

van Waddinxveen.

Hij is steeds een actief en behulpzaam lid geweest en zijn nagedachtenis zal bij ons in ere blijven. Hij ruste in vrede.

HET BESTUUR.

AFDELING WALCHEREN

Op 27 januari hield onze afdeling haar jaarvergadering. Vooraf hield de heer Haandrikman een inleiding over „Moderne Bijenteelt“, waarbij hij vooral de Aalster methode uitvoerig besprak. Een ander werd nog verduidelijkt door de lichtbeelden, die daarna werden vertoond. Na de pauze gingen wij over tot het afhandelen der agenda.

Naar aanleiding van verschillende opmerkingen, die bij de rondvraag naar voren werden gebracht, besloten wij onder meer, tijdens het aanstaande seizoen op een daartoe aangewezen bijenstand van een der leden, onder controle van de afdeling, de Aalster methode toe te passen. Een voorstel om gezamenlijk een excursie naar Ambrosiushoeve te ondernemen, genoot grote bijval. Het bestuur zal dan ook stappen doen, om in de maand juni een bezoek aan de Proefbijenstand te organiseren.

Drie leden gaven zich in principe op voor een in 1957 te houden cursus bijenteelt. Wie volgt?

Als de betreffende autoriteiten hun medewerking willen verlenen, zullen wij van de zomer, tijdens de Z.L.M.-dagen te Domburg een honingmarkt houden. Vooraf zal dan door middel van een onderlinge honingtentoonstelling nog getracht worden de kwaliteit op te voeren. Om ongeveer half twaalf werd deze gezell-

Op de jaarvergadering op 28 januari te Zierikzee waren 16 leden aanwezig. De voorzitter, de heer C. A. Hartog, sprak zijn teleurstelling uit over deze slechte opkomst. Verheugend was echter het achter ons liggende goede honingjaar. De aftredende voorzitter, secretaris en penningmeester werden herkozen. Besloten werd op 1 of 2 maart te Zierikzee een propaganda-avond te organiseren met een film en inleidend praatje door Ir. J. Mommers. De assistent, de heer van Willegen, verklaart zich bereid voor film, apparaat en operateur te zorgen. Onder de eventueel nieuw toegetreden leden zullen zo mogelijk twee kastjes met bijen worden verloot. Getracht zal worden a.s. zomer weer een excursie o.l.v. Ir. Mommers te organiseren. Als afgevaardigden ter algemene vergadering worden benoemd de heren Jac. Fluyt, Joh. v. d. Velde en W. C. de Vos.

GELEIJNSE, secr.

AFD. GRONINGEN

Op 12 februari 1956 overleed ons lid, de heer

GEERT MENNES

in de ouderdom van 56 jaren.

Zijn heengaan was te vroeg en betekent voor ons het verlies van een zeer accurate penningmeester en een echte bijenvriend.

Van kind af groot gebracht tussen en met de bijen, was hij door zijn grote praktische kennis de man, die met raad en daad zijn vele vrienden behulpzaam was.

Wij zullen de heer Geert Mennes in dankbare herinnering gedenken.

Afd. Groningen.

lige vergadering door de voorzitter gesloten. Mevr. M.



Op donderdag 19 januari 1956 is plotseling op 76-jarige leeftijd overleden onze gewaardeerde secretaris

F. T. VAN DEN BOUT

Zijn heengaan betekent voor onze afdeling een groot verlies, daar hij zijn functie vriendschappelijk en zeer serieus behartigde. Hij zal dan ook bij onze afdeling een aange-name herinnering achterlaten.

Afd. Winterswijk

BIJENMARKTEN

11 april: Purmerend.
14 april: Zenderen, Café Schulte.
18 april: Weert, 7—12 uur, op de nieuwe markt bij het stadhuis.

SPEURBIJTJES

Tot 20 woorden f 1,50. Elke 4 woorden meer 30 cent. Vooruitbetaling op giro 846801. Inzenden vóór de 20e der maand.

TE KOOP: Enige bevolkte bijenkasten, alsmede een partij ledige **Korven en Kasten**, 8- en 9-raams, Simplexmaat. L. BAKKER, Pesserstraat 24, Hogeveen.

TE KOOP: Partijtje nieuwe Simplexramen van prima kwaliteit met zaagspleet, normale maat, f 13,— per 100, franco huis. VAN GESTEL, Vic. Aertsweg 4, Schijndel. Tel. 431.

TE KOOP: Prima Zomer- en Heideslengerhoning. J. G. NIJLAND, Tuitstraat 2, Varsseveld.

TE KOOP: Hennep Persdoeken, 1 m breed, f 12,— p. meter. Fa. O. J. v. d. BAAN, Touwslagerij, tel. 2004, Drachten. Opgericht 1820.

TE KOOP: 100 kg 1e kwaliteit Zomerslengerhoning, bij B. BERENTSEN, Vredensweg 112, Zwolle bij Groenlo.

BILLIJK TE KOOP: 5 Bijenvolken, Krain-nateelt, jonge kon. in Simplex kasten. VAN KOOIJ, Spoorstr. 7, Weesp.

TE KOOP: Tegen half april ongeveer 30 Zesraamsvolken, alleen op nieuwe raten. A. DRIESSEN, Reijvennestraat 45, Valkenswaard.

AANGEBODEN: Tegen elk aannemelijk bod: 8 Kasten, meest in prima staat met zinken dak en reisbeugels, 5 Volken, 1 Korf, 3-6 Raamskastjes, 150 Raampjes ged. uitgeb., 4-raams Honingslenger, Zonnewassmelter, 25 kg Suiker, 1 pond Wasplaat, Beroker, Ballons, Zeef, 10 jaargangen Groentje, deels gebonden enz. A. NEYBOER, Hordijk 147, Rotterdam. Tel. 1800 - 74397.

TE KOOP: Wegens emigratie, voor elk aannemelijk bod: 23 goed bevolkte Kasten en 30 ledige Kasten, Honingslenger enz., ook gedeeltelijk. J. VAN HEZEWIJK, Rijksweg 73, Mook.

TE KOOP: Zesraamsvolken, moer '55, 6 stuks. WIJNEN, Julianastraat 4, Poortugaal.

TE KOOP: 15 kg zuivere bijenwas, G. J. KUIPERS, Dashedorweg 1, Zenderen (O).

TE KOOP: complete bijenstand, 8 kasten met 5 volken, in ruime, uitneembare loods, plaats voor 14 volken. In zijn geheel voor matige prijs. H. A. JONGEBOER, Kon. Wilh.weg 170, Gouda.

Het bijenjaar begint weer.....

Vraagt onze nieuwe prijslijst van Feekakasten en speciale aanbieding van uitverkoopartikelen o.a. speciaal de Nat. Hive-kast (koud op elkaar).

FEEKA HANDELSONDERNEMING

BUNNIK - TELEFOON 305

H. T. VAN DAM - BIJENPARK

JUBBEGA (Fr.) - Telef. 103 - Hoornsterzwaag
Giro no. 217250

Daar wij veel bijenmaterialen zelf invoeren zijn wij in staat voor lager prijzen te verkopen dan elders. Vraag eens om onze prijslijst van kasten, korven en vele andere artikelen die U ook nodig kunt hebben. Stuur thans Uw oude raatwas en zuivere was aan ons op ter verwerking tot kunstraat. Wie nu zijn was opstuurt heeft met enkele dagen zijn kunstraat weer in huis. Wij hebben pas weer een nieuwe kunstraatwals aangeschaft en kunnen U dus weer een pracht celindruk garanderen. Wij vragen ieder kwantum ruwe en zuivere was te koop.

Tevens bieden wij te koop aan extra fijne kwaliteit klaver-, bloemen- en heidehoning. Vraag eens om prijs.

Kunstraat f 7,— per kg. Werkloon voor het verwaarden van kunstraat uit zuivere was f 1,25 per kg. Voor zuivere was betalen wij f 5,— per kg, voor ruwe raat f 1,50 per kg.